

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

Živjeti od uskrsne radosti

Naslovnica:
Ministrantska skupina
iz HKM Hameln;
snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih
zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen
katholischen Gemeinden
in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tomljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Zadnja stranica:

Sa seminara za pastoralne surad-
nice i suradnike u Schmerlenbachu;
snimio: A. Polegubić

HODOŠAĆE U LURD

150. OBLJETNICA LURDSKIH UKAZANJA

Hodočašće hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Lurd

Ove godine veliki broj Hrvata katolika iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke o blagdanu Uzašašća hodočaste u najveće na svijetu marijansko svetište Lurd, o 150. obljetnici lurdskih ukazanja.

Raspored u Lurdu je sljedeći:

- **1. svibnja** – u **15.30** sati sv. misa u crkvi sv. Bernardice preko Gave (nasuprot Gospine špilje) Cote Carmel; **21.00** sat procesija sa svijećama
- **2. svibnja** – u **6.45** sati sv. misa pred Gospinom špiljom; **10.30** sati Put križa; **13.30 do 15.00** sati ispovijed i sat klanjanja u crkvi Cote Carmel; **21.00** procesija sa svijećama
- **3. svibnja** – u **7.00** sati sv. misa u bazilici sv. Krunice

Potpuni oprost u povodu 150-te godišnjice ukazanja u Lurdu

Papa Benedikt XVI. proglasio je potpuni oprost u godini jubileja 150-te godišnjice ukazanja u Lurdu. Oprost se mogao dobiti ako su se u vremenu od 2. do 11. veljače 2008. godine pohodila bilo koja crkva posvećena Gospi Lurdskej ili u kojoj se nalazi oltar njoj posvećen. U tom razdoblju oprost su mogle dobiti i starije osobe, bolesni i svi oni koji iz opravdanoga razloga ne mogu izići iz kuće, ako željom srca duhovno posjete spomenuta mjesta u Lourdesu, te pouzdajući se u Boga, preko Marije prikažu svoje bolesti i teškoće svojeg života. Uvjeti za dobivanje oprosta: ispovijed i pričest, potrebno je i izmoliti Oče naš, Vjerovanje te moliti na nakanu Svetoga Oca.

Podsjetimo da je oprost opraštanje pred Bogom vremenite kazne za grijeh. Vremenita kazna odnosi se na privrženost grijehu koja i dalje ostaje u čovjeku koji je pomiren s Bogom i kojemu je potrebno čišćenje, kako tijekom života, na odgovarajućem pokajničkom putu, tako i nakon preminuća, u čistilištu. Oprost uklanja tu kaznu, i može se primijeniti i na pokojne.

Potpuni oprost mogu dobiti hodočasnici koji će u jubilarnoj godini između 8. prosinca 2007. i 8. prosinca 2008. godine u Lurdu pohoditi četiri mjesta: župnu crkvu gdje je krštena Bernardica, kuću obitelji Soubirous, pećinu Massabielle, te kapelu u bolnici gdje je Bernardica primila Prvu pričest.

● SEMINAR ZA PAST. SURADNIKE

Zdrava
kršćanska
obitelj i
seksualnost

str.

8

● BOG U SUVREMENOM SVIJETU:
Mihály Szentmártoni, S.J.

Nada – Isusov
uskrсни dar

str.

12

● REPORTAŽA: HKM Hameln

Primopreda-
ja i oproštaj
vlč. Mile
Miljka

str.

10

SVJEDOČANSTVO NADBISKUPA
ZOLLITSCHA:

Čovjek mora stvarati povijest

Borba za slobodu počiva u osloncu na Boga.

7

PRIVLAČNOST I IZAZOV LURDA:
150 godina jedne poznate tajne

6

OBRAĆANJE JAVNOSTI NADBISKU-
PA PRENDE U POVODU HAAŠKOG
SUĐENJA HRVATSKIM GENERALIMA
S generalima u molitvi i mislima

25

DJEČJI KUTAK

22-23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:
P. Josip Bebić: Von der Osterfreude
leben ...

AKTUELL

Bischof Dr. Karl-Heinz Wiesemann
im Speyerer Dom feierlich in sein
Amt eingeführt

Antonia Tomljanović-Brkić:
Arbeit in einem besseren Licht

13-15

„Ljubav ljudsku spolnost, kao i sve druge ljudske vrednote i aktivnosti, oplemenjuje i čini neprolaznom vrijednošću.“

Ljubav oplemenjuje spolnost

Zdrava kršćanska obitelj i seksualnost, bila je tema nedavno održanog seminara za pastoralne suradnice i suradnike iz Njemačke. Predavačica dr. s. Nela Gašpar iz Rijeke govorila je o suvremenoj obitelji u Europi na temelju povijesnog razvoja i rezultatima današnjih istraživanja, o teologiji ljudske spolnosti te o kršćanskoj obitelji i njezinom poslanju u svijetu.

Sudionici seminara bili su više nego zadovoljni izborom te sve aktualnije tematike s kojom se sve više suočavaju u radu u hrvatskim katoličkim misijama i zajednicama u Njemačkoj. „Nijedna vlast ne može ukinuti prirodno pravo na brak niti promijeniti njegova obilježja i svrhu. Brak je, naime, opskrbljen vlastitim, izvornim i trajnim značajkama. Društvo ne može raspolagati bračnim vezom kojim si dvoje supružnika obećava vjernost, pomaganje i prihvaćanje djece, nego je društvo osposobljeno da uredi njegove građanske učinke“, istak-

nula je predavačica. Govoreći o ljudskoj spolnosti kao sredstvu i izražaju ljubavi, dr. s. Gašpar je istaknula kako su tjelesnost i duhovnost bitni za ljudsku spolnost, jednako kao i za sveukupno postojanje i djelovanje, i to spolnost ne vođena nagonom, već razumom, voljom i odgovornošću.

I upravo je to važno za ispravno shvaćenu seksualnost kao dar, a od osobe se očekuje da se s njom služi odgovorno, jer seksualnost nije sama sebi svrhom.

„Tek kada čovjek u ljubavi prihvati voljenu osobu u njezinoj jedinstvenosti i neponovljivosti, ona za njega postaje ravnopravno Ti. Ljubav ljudsku spolnost, kao i sve druge ljudske vrednote i aktivnosti, oplemenjuje i čini neprolaznom vrijednošću.“

Nije li upravo to važno neprestano posvećivati u životu pojedinca i zajednice, kako bi se nastojalo živjeti u punini i danas u ovom vremenu punom izazova i drukčijeg gledanja na ta pitanja.

Urednik

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Živjeti od uskrсне radosti

Cijenjene čitateljice i čitatelji! U euharistiji se vjernici u zajedničkoj vjeri na poseban način susreću s Uskrsim. U tom susretu mogu lakše spoznati što Bog od njih očekuje. Dan Gospodnji je povlašteno vrijeme kada sa strahopoštovanjem stupamo pred živoga Boga sa svojim brigama i potrebama, a On nam se daruje kao živi kruh. Krist se utjelovljuje u svima onima koji blaguju njegovo tijelo i piju njegovu krv. Duh Kristov povezuje sve nazočne u jedno tijelo i napaja ih jednim duhom. Samo Bog zna koliko smo ga nedostojni. Samo On vidi svu našu bijedu, sve rane i ožiljke grijeha na našoj duši. Uza sve to daje nam snage da u slavlju izdržimo susret s njim, uvijek iznova pruža nam priliku da ga ponizno zamolimo da nas učini dostojnima te nezasluzene milosti. To je ujedno i jedinstvena prilika da ga usrdno zamolimo da nas oslobodi od svih naših strahova, nesigurnosti, slabosti i trestosti. Bog Otac nas ni jednog trenutka ne isključuje iz svoga mi-

losrdnog praštanja, osobito ne u svečanom susretu s njim u euharistiji. Božji hramovi su „duhovne stanice“ u kojima primamo božansku energiju, snagu Duha Svetoga. U toj snazi Bog Otac daruje „Silu“ odozgo, da očima vjere vidimo ono božansko, što su apostoli vidjeli u Isusu i braći ljudima. On nam otvara uši da možemo primati Božje poruke, On nam čisti usne da te poruke možemo neuništivo naviještati ljudima oko nas. Zato na kraju mise svećenik ili đakon otpušta nazočne riječima: „Ite missa est“, „Idite misa je završila“. Da, idite i svjedočite ljudima što ste sami doživjeli u susretu s Pobjednikom smrti. Zato je euharistijski čin od iznimne važnosti. Poštovani čitatelji, nadam se da će te sada lakše shvatiti moju radost koju osjećam za vrijeme euharistijskih susreta s braćom i sestrama u vjeri i po krvi. Želim da i svakoga od vas ispuni ta ista uskrсна radost koju Gospodin daruje meni u susretu s hrvatskim vjernicima.

Vaš fra Josip Bebić, delegat

PAPA BENEDIKT XVI. O SMISLU KRŠĆANSKE KORIZME

Uskrsnuće je promijenilo tijek povijesti

Uskrs je daleko više od pisanica, a zbog Krista i vjernosti Crkvi vjernici su i protekle godine po svijetu prolijevali krv.

Uskrs je daleko više od pisanica, a zbog Krista i vjernosti Crkvi vjernici su i protekle godine po svijetu prolijevali krv. Njih se na Uskrsni ponedjeljak, 24. ožujka, sjetio papa Benedikt XVI. Molitva i sjećanje na te mučenike obveza je zahvalnosti za cijelu Crkvu, rekao je Papa. Njihova smrt jasno govori da je nada u Isusa pobijedila moć mržnje i nasilja po milosrđu ljubavi. Prema prošlogodišnjoj crkvenoj statistici u svijetu je ubijeno 123-oje kršćana. Čak 47 njih ubijeno je u napadima u Iraku, a u Indiji je ubijeno 18 pripadnika različitih konfesija zbog protukršćanskih stavova koji su se pretvorili u nasilje, dok je u Nigeriji i Sudanu ubijeno po 10 kršćana. U povodu Svjetskoga dana borbe protiv tuberkuloze Benedikt XVI. pozvao je na borbu protiv te bolesti. Oboljelima je obećao i dalje svoju solidarnost te je posebno apelirao na katoličke humanitarne i karitativne organizacije da se brinu za bolesnike.

Poviti brojne rane čovječanstva

Isusova smrt i uskrsnuće promijenili su tijek povijesti jer su čovjekovu životu ulili neizbrisiv i nov smisao i vrijednost, rekao je Papa u uskrsnoj poruci, koja je „mondovizijski“ prenošena u cijelom svijetu, pa i u Hrvatskoj. Pogled na Isusove patnje i uskrsnuće omogućuje da se razumije smisao i vrijednost muke i da se poviju brojne rane koje i u današnje vrijeme čovječanstvo obilježavaju krvlju. Uskrsna poruka svim ljudima govori da se trebaju obratiti na ljubav, a okrenuti se od mržnje i sebičnosti, te počiti tragovima Jaganjca, koji je otkupitelj. Čovječanstvo treba Krista, istaknuo je Papa. Riječ je o „živom odnosu“ s Bogom, a njegova ljubav ispunjava i međuljudske i društvene odnose. Benedikt XVI. izričito se zauzeo za mirno rješenje sukoba i kriza na Bliskom Istoku, u Africi i na Tibetu. Odnosi između čovjeka i čovjeka, skupine i skupine, naroda i naroda često nisu prožeti ljubavlju već sebičnošću, nepravdom, mržnjom i nasiljem, upozorio je Be-

nedit XVI. I to su „rane čovječanstva“ o kojima se često ne vodi računa, od kojih se čak i namjerno okreću pogledu. Te su rane čekale da ih izliječi uskrsli Krist, ali i solidarnost onih koji na njegovom tragu ostvaruju „djela ljubavi“. Papa je podsjetio na one koji se „učinkovito zauzimaju za pravdu“ i šire „svijetle znakove nade“ na mjestima krvavih sukoba i posvuda gdje se gazi i krši dostojanstvo ljudske osobe. Izričito je Papa naveo „neka područja Afrike“ kao što su gotovo zaboravljeni Darfur i Somaliya, „izmučeni Bliski Istok“ – „nadasve Sveta Zemlja, Irak i Libanon“ – ali i Tibet. Što se toga područja u današnjoj Kini tiče, Papa je istaknuo da podupire „traženje rješenja koja štite dobro i mir“. Pod pravim rimskim proljetnim pljuskom i nevremenom Benedikt XVI. čestitao je Uskrs desecima tisuća vjernika koji su se na Trgu sv. Petra okupili na uskrsnu misu s Papom te da bi čuli njegovu uskrsnu poruku i primili blagoslov Urbi et orbi. Više je od 100 televizijskih postaja prenosilo Papin blagoslov i uskrsne čestitke, koje je Benedikt XVI. izrekao na 63 jezika, među kojima i na hrvatskome.

Vjera je snaga mira u svijetu

Tisuće vjernika sudjelovalo je i na misi bdjenja navečer na Veliku subotu, 22. ožujka, u bazilici sv. Petra, na kojoj je Papa krstio sedmero odraslih, među kojima je bio i zamjenik glavnog urednika talijanskoga dnevnika Corriere della sera Maghdi Allam. Zajedništvo kršćana nadilazi sve prostore, kulturne i društvene razdaljine. „Kršteni ljudi koji vjeruju nikada nisu stvarno strani jedni drugima“, rekao je Papa. „Nas kao naš najdublji identitet povezuje Krist.“ Kršćanska je vjera stoga „snaga mira i pomirenja u svijetu“. Krist ljude vodi „kroz često tako tamno more povijesti u čijim smo nejasnoćama i opasnostima često u prijetnji da se utopimo“. U krštenju Isus ljude prihvaća jednako za ruku i vodi ih „kroz Crveno more ovoga doba“ u život što ostaje, „u stvarni život“. Benedikt XVI. sve je krštene pozvao da se ponovno

okrenu Kristu kao „pravomu svjetlu“. U bazilici sv. Petra okupilo se na tisuće vjernika, 30 kardinala, velik broj biskupa i svećenika. Višesatna liturgija bila je vjerski i vjernički vrhunac uskrsnih slavlja u Vatikanu i po cijelom svijetu. U tijeku bogoslužja Benedikt XVI. u krilo Crkve primio je sedmero odraslih, a „novinarske“ su oči posebno uprte bile upravo u jednog novinara – Maghdi Allama. Pet novokrštenih žena i dva muškarca podrijetlom su iz Italije, Egipta, Kameruna, Kine, SAD-a i Perua, a spomenuti talijanski publicist Maghdi Allam rođen je u Egiptu. Podrijetlom je iz muslimanske obitelji iz Kaira, sad obnaša dužnost zamjenika glavnog urednika dnevnika Corriere della sera, a kao krsno ime je uzeo Cristiano. U obredima uskrsnog bdjenja običaj je da se po svijetu krste odrasli, pa tako i u bazilici sv. Petra, a Papa pri tome „ne radi nikakve razlike osoba“, već sve novokrštenike smatra „jednako vrijednima“ ljubavi Božje, pojasnio je vatikanski glasnogovornik o. Federico Lombardi.

U Kristu nema razlike rasa i kultura

Križ je sve ljude učinio braćom i sestrama, rekao je papa Benedikt XVI. na kraju pobožnosti Križnoga puta na rimskom Koloseju. Proslava Vazmenog trodnevlja u Vatikanu započela je misom krizme, tj. posvete ulja na Veliki četvrtak, 20. ožujka, a o važnosti i značenju tih dana Papa je govorio i dan ranije na općoj audijenciji u srijedu. U bazilici sv. Petra oko Pape su se okupili kardinali koji se nalaze u Rimu, biskupi i svećenici, koji su sa Svetim Ocem obnovili svoja svećenička obećanja. U propovijedi je Papa svećenike pozvao na brižljivost i bogobožnost u liturgijskom služenju. U četvrtak navečer Papa je slavio misu Posljednje večere u bazilici sv. Ivana Lateranskog i oprao noge dvanaestoricu svećenika kao dvanaestorici apostola. Kod prinosa darova Benediktu XVI. predan je i dar za sirotište La edad de Oro u Havani na Kubi.

M. K.

Uskrs u ljubavi i solidarnosti

U duhu Uskrsa odgovorni Crkve uputili su čestitke. Tako kardinal Josip Bozanić u uskrsnoj poruci između ostaloga ističe: „Živeći u suvremenome hrvatskom društvu nije teško primijetiti da nedostaje te kršćanske 'radosne ozbiljnosti' kulture evanđelja, koja ne previđa potrebu za Bogom, pobjednikom nad smrću i koja ne dopušta da se život na raznim razinama vrti između djetinjastih nadanja i još djetinjas-tijih razočaranja.”

Splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić ističe da je uskrsna radost u nama i među nama te ona zasjenjuje brojne vijesti o nepoštovanju ljudskoga života, tuđega i vlastitoga. Ta kultura smrti, koja je odraz života bez Boga, sve češće opasno nagrizu živote naše mladeži. Okrutna ubojstva i besmislena samoubojstva moramo shvatiti kao beznađni krik onih kojima smo ugasi-li svjetlo istinske vjere, nade i ljubavi. Loši primjeri pojedinaca iz društvenoga i crkvenoga života, iz gospodarstva i zdravstva, iz politike i športa postali su glavni sadržaji u sredstvima društvene komunikacije. Poruke su uputili i ostali nadbiskupi i biskupi. Mons. Marin Srakić, biskup đakovački i srijemski, u uskrsnoj poruci poručuje da uskrsli Gospodin nije vlasništvo Crkve, kojim bi ona raspolagala kao svojim posjedom i kojega bi evangelizacijom otkrivala onima što ga još nemaju ili ga nisu još susreli. Onamo kamo je Crkva poslana, uskrsli Isus je već ranije otišao.

U Zagrebu je služena spomen-misa za 6. obljetnicu smrti kardinala Kuharića. Svečanu spomen-misu predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U misnom slavlju uz brojne vjernike koji su gotovo ispunili prvostolnicu sudje-lovali su vojni ordinarij Juraj Jezerinac, varaždinski biskup Josip Mrzljak, zagrebački pomoćni biskupi Vlado Košić i Valentin Pozaić te sedamdesetak svećenika, među kojima su bili i neki provincijali.

U Splitu je u dvorani Ivana Pavla II. u Biskupovoj palači u utorak 18. ož-

ujka na završnim Dani-ma kršćanske kulture do-dijeljena nagrada "Buvi-na". Dobitnik je maestro Ljubo Stipišić Delmata.

Ubijen župnik

Župnik župe sv. Antuna u Generalskom Stolu Josip Rafaj pronađen je 16. ožujka mrtav u svom župnom uredu. Žup-nika Rafaja mrtvog su, ka-ko javlja Radio Mrežnica, prije po-četka misnog slavlja oko 10 sati pro-našli vjernici koji su došli na misu. Po-licijski je očevid u tijeku, a glasnogovornica policije potvrdila je novinari-ma da je riječ o nasilnoj smrti. Jo-sip Rafaj bio je svećenik Gospić-ko-senjske bisku-pije. Rođen je 6. veljače 1967. go-dine u selu Šagudovec (župa Gornja Stubica) od oca Ljubomira i majke Zorice r. Lisak. Srednju ško-lu je završio na Šalati 1985. go-dine. Studije teo-logije je završio u Zagrebu i u Rije-ci. Za svećenika

je zaređen 29. lipnja 1993. godine u Rijeci. Bio je župni vikar u Rijeci-Vež-ica (1993.–1995.), Senju (1995.–1996.), te župnik u Korenici (1996.–2003.) Od 2003. je župnik župe Ge-neralski Stol i Mrežnički Brest. Vlač. Rafaj bio je i vojni kapelan 1. gardijske brigade u Ogulinu.

Gospodarski forum

Gospodarski forum „Mogućnosti razvoja i poticanja gospodarstva u

Navršilo se šest godi-na od smrti kardinala Kuharića

Bosni i Hercegovini” održan je u petak 14. ožujka u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu u Zagrebu. Skup je organizirao Hrvatski Caritas u suradnji s Udrugom bosanskih Hrvata – „Prsten”, u sklopu korizmene akcije „Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u BiH”. Forumu su nazočili zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, vrhbosanski nadbiskup i

predsjednik Caritasa BK BiH kardinal Vinko Puljić, predsjednik HBK đakovački i srijemski biskup Marin Srakić, predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup Josip Mrzljak, pomoćni biskupi đakovačko-srijemski Đuro Gašparović i zagrebački Valentin Pozaić, ministar vanjskih poslova Gordan Jan-drović, ministar znanosti, obrazo-vanja i sporta Dragan Primorac, mini-star financija i izaslanik predsjednika Vlade RH Ivan Šuker, izaslanik pred-sjednika RH Vladimir Lončerević, izaslanik predsjednika Sabora RH zastup-nik Ivan Bagarić, zagrebački grado-načelnik Milan Bandić, predstavnici gospodarstvenog i političkog sektora republika Hrvatske i BiH.

Predsjednik Hrvatskog sabora Lu-ka Bebić primio je 13. ožujka u Za-grebu banjolučkog biskupa dr. Franju Komaricu i direktora biskupijskog Ca-ritasa prelata dr. Miljenka Aničića.

Susret s redovnicama

U dvorani „Vijenac” Nadbisku-pijskoga pastoralnog instituta u srije-du 12. ožujka kardinal Josip Bozanić susreo se s redovnicama koje djeluju na području grada Zagreba. Na tom tradicionalnom, desetom korizmenom susretu okupilo se oko 250 redovnica. Susret je započeo molitvom Večernje, a potom se kardinalu Bozaniću u ime okupljenih redovnica obratila s. Ma-ria-Ana Kustura. **A.O.**

PRIVLAČNOST I IZAZOV LURDA

150 godina jedne poznate tajne

Najjači je osjećaj da se iz ovog prostora isijava drukčije postavljena ljestvica vrijednosti, osjećaj zajedničkog nošenja bremena i njegove transpozicije u nadnaravnoj svrsi čovjeka.

Krenula sam prema obali Gave kako bih zajedno s drugim dvjema djevojčicama prikupila drva za ogrjev. One su ušle u vodu i odjednom počele plakati. Pitala sam ih zašto plaču, odgovorile su mi da je voda hladna. Rekla sam im neka mi pomognu ubaciti nekoliko kamenova u vodu kako bih mogla prijeći a da ne skinem cipele. Rekle su mi neka učinim onako kao što su one učinile. Produžila sam malo, ne bih li vidjela mogu li preko a da ne izuvam cipele, ali uzalud. Vratila sam se pred pećinu, kako bih ih skinula. Tek što sam počela, začula sam šum. Vratila sam se k livadama, ali opazih da se grane ne miču. Nastavila sam izuvati cipele i začula isti šum. Podigla sam glavu, pogledala prema pećini i vidjela Gospodu u bjelini. Nosila je modri široki pojas a na svakom stopalu stajala joj po jedna ruža, iste boje kao i zrnca njezine krunice. Vidjevši je, protrljala sam oči, mislila sam da se varam. Uvukla sam ruku u džep i pronašla krunicu. Pokušala sam učiniti znak križa, ali nisam mogla podići ruku do čela, jednostavno je pala. Pojava je učinila znak križa. Moja je ruka drhtala; pokušala sam opet i uspjela...

Zaspala pred Djevojkom

Ovo je dio zapisa iz pera Bernadette Soubirous koja je prije 150 godina u francuskom mjestu Lourdesu – 11. veljače 1858. oko 11 sati – zastala pred Djevojkom, gradeći uprizorenje koje će obići svijetom. Djevojčica Bernadette (1844.–1879.) stoji pred Gospinim likom u pećini Massabielle, na mjestu kamo je s malom sestrom Antonijom i nešto starijom prijateljicom Jeanne Abadie krenula po drva za ogrjev. Ova vizura molitve i svetih razgovora pred lurdskom pećinom udomaćit će se širom planeta u beskrajnim varijantama, ali s istim postavom susreta dviju djevojaka. U Hrvatskoj, Bernadette i Lourdes postat će Bernardica i Lurd, kamo su ove godine usmjerena, više nego inače, brojna hodočašća u znaku jubileja.

Gotovo je nemoguće ustanoviti broj knjiga napisanih o Lurdu: knjige su to hodočasničkih putopisa, udivljenja, osporavanja, polemika, svjedočanstava, meditacije... Kasnije dolaze filmovi, stripovi, DVD-i.

O svemu, međutim, možda su najupečatljiviji iskazi bilo kojeg slučajno odabranog (su)putnika koji je ušao u kupelj lurdske vode ili u noćnoj procesiji vidio lica bolesnika i lica mladosti što guraju invalidska kolica, svjetla kroz stoljeće i pol iste povorke pred pećinom ili na lurdskoj esplanadi.

Ukazanja u 18 navrata

Gospina ukazanja Bernardici Soubirous odvijaju se kroz osamnaest navrata, u razmacima od 11. veljače do 16. srpnja 1858. godine. Na fotografijama i slikama izrazit je oštrouman pogled, velike oči, sitan stas, odlučan izraz inače boležljive četrnaestogodišnje djevojčice. Iz veoma je siromašne obitelji, nastanjene u bivšoj zatvorskoj sobi (cashot). Najstarija je od devetero braće (četvero živih u vrijeme ukazanja), čuvala je ovce i zamjenjivala majku u obitelji čiji je otac, mlinar, doživio bankrot.

Lurdski odgovor potvrđan već 150 godina

Prema životopisima i ostalim zapisima, bila je vrlo odrešite naravi, izravna i bez ograda u komunikacijama. Izuzev pojedinih vojskovođa i papa, Bernardica je zapravo bila prva medijska ličnost modernih vremena što još nisu poznavala radio i televiziju. Premda ni tisak nije bio dostupan u današnjem smislu, djevojčica iz Lurda postaje poznatom širom Francuske, a potom njen spomen ulazi u svakodnevicu mnogih domova. Sama je stalno odbijala svoju ulogu u lurdskim zbivanjima.

Najjači je osjećaj da iz lurdske prostora isijava drukčije postavljena ljestvica vrijednosti, osjećaj zajedničkog nošenja bremena i njegove transpozicije u nadnaravnoj svrsi čovjeka. Takav je postav relativan u omjeru ljudskih vrijednosti i ne začuđuje što se ukazanja usmjeruju osobama sa što manje taštine, a ne utjecajnim osobama u kojih su razne kalkulacije opterećujuće u spoznaji bitnoga. Lurd je u tome i oporba, i jasnoća i velika tajna.

Ime gospođe Josipe Šurina iz Tuhelja nećemo naći u leksikonima i na sajmišnim vrtuljcima slave. Ona je 1908., nakon prvog hrvatskog hodočašća u Lurd, zapisala ove riječi: „Molila sam se za svoje ozdravljenje, ali nisam uslišana, osim što sam zadobila takovu duševnu utjehu da sam, ako je Božja volja, spremna trpjeti i dalje, jer Bog znade što je za mene dobro“.

Može li ovo iskustvo biti u skladu s razumom i čežnjama modernog čovjeka? Kroz dvomilenijsko ozračje korizme i Uskrsa, lurdski je hodočasnički odgovor već 150 godina potvrđan: da.

Prema izvoru: www.glasistre.hr

Sv. Bernardica Soubirous kojoj se Gospa ukazala u Lurdu

OSOBNI ISKAZ POŠTOVANJA PRIPADNIKU OTPORA ALFREDU DELPU

Čovjek mora stvarati povijest

Borba za slobodu počiva u osloncu na Boga.

U rujnu 2007. navršilo se sto godina otkako se rodio Alfred Delp, svećenik, učitelj, i odgojitelj, koji je svoj otpor protiv nacionalsocijalista platio glavom. Nije lako bogat život Alfreda Delpa prikazati u kratkim crtama. Kroz cijeli njegov život provlačila se strastvena angažiranost za čovjeka i Boga, neumorno zauzimanje za socijalno i pravedno društvo. Gdje god se ljudi razočarani povuku, te se izgovaraju: „Tu se ne može ništa promijeniti“, tu bi se Alfred Delp energično usprotivio. On govori nezaobilazno o „malograđanskoj idili“. Tu misli na ljude, tako sam veliki, koji su bez osobnog stava, bez sredine i postaju suputnici u jednosmjernom hodu.

Takvih ljudi bilo je tada, takvih ljudi ima danas. Oni se priključe masi, misle i rade, što tobože čine svi. Alfred Delp nas ohrabruje na kritično mišljenje, na samokritično ispitivanje naše i našeg djelovanja. Već u školi valio je pitati i raspravljati. Nikad se nije zadovoljio s očiglednim. Bio je čovjek s velikom čežnjom, gledati tijek svijeta i razumjeti njegovu suvislost. Bio je pažljiv i prozreo je zato fasade nacionalsocijalističke promidžbe.

Ta primamljiva čežnja, njegova strast za Boga i ljude i njegova silna vizija bili su što me se dojmilo i što me je fasciniralo. Odrastao sam u Mannheimu, rodnom mjestu Alfreda Delpa. Imao sam rođake u Lampertheimu, zavičajnom mjestu njegova djetinjstva i mladosti. Kad sam imao šesnaest godina, došla mi je pod ruku knjiga, koju je objavio njegov subrat u isusovačkom redu, pater Paul Bolkovac, dvije godine prije smaknuća Alfreda Delpa. Knjiga nosi naslov „U susret smrti“. Zašto čita jedan šesnaestogodišnjak takvu knjigu? Oduševila me je. Sam sam kao dijete više puta gledao smrti u oči i živio sam u smrtnoj opasnosti pod jednim sustavom koji je prezirao čovjeka.

Rodio sam se kao „folksdojčerk“ i podunavski Nijemac u bivšoj Jugoslaviji. Moji preci su se iselili na jugoistok za Marije Terezije u godinama 1760. do 1765. iz raznih krajeva ondašnjeg carstva. U mađarskoj ravnici nastala su njemačka naselja. Tako i moje zavičajno mjesto na prostoru bivšeg samostana na čast svetog Filipa. Tako je nastala općina Filipovo selo – ili u srpski prilagođenom obliku: „Filipovo“ – s otprilike 5000 stanovnika.

Moji najstariji brat unovačen je 1943. s 18 godina u njemačku vojsku; moj otac također s 43 godine u listopada 1944. Koncem listopada 1944. došli su Rusi. Oni su se ljudski ponašali. Uskoro su došli Titovi partizani. S njima su počele strahote. Dne 25. studenoga 1944. Titovi partizani su zaklali 212 muškaraca između šesnaest i šestdeset godina, među njima i mojeg tek šesnaestogodišnjeg brata Josipa i onda su ih bacili u tri masovne grobnice, koje su prije toga morali sami iskopati. Imao sam onda šest godina i sjećam se mnogih detalja. U ušima mi još odzvanjaju tjeskobna pitanja, plač i očaj majki, žena i djece.

Moju majku su odveli u jedan logor na prisilni rad. Dana 1. travnja 1945. – bio je Uskrs – odveli su mene, moju baku i tri nećakinje moje dobi u logor smrti Gakovo. Tamo se nalazilo povremeno između 18.000 i 23.000 Ni-

jemaca – pretežno stariji ljudi i djeca. Tamo sam doživio, što je Alfred Delp pisao o svojoj parnici pred Narodnim sudom: „Tamo se čovjek ne osjeća čovjekom.“

Kad smo se opet jednom – da spomenem samo jedan primjer – morali postrojiti u jutro oko pola četiri, kako bi nas pretražili, najprije su ubili jednu ženu pred našim očima, kako bi nam utjerali strah u kosti i pokazali, da u očima Titovih vlastodržaca ne značimo ništa. Stari ljudi i djeca su izgladnjeli, umirali su masovno. Leševi su bacili u masovne grobnice, dok nisu bile pune, a onda su ih pokrili zemljom. Alfred Delp se također susreo s jednim totalitarnim i ljude prezirućim sustavom, nacionalsocijalizmom. Borio se protiv njega u svojim pisanim radovima i propovijedima. Još u zatvoru je rekao: „Moram se posve očitovati.“ Isticao se je u Kreisauer krugu (tajna oporbena skupina, op. prev.), jer mu je bilo stalo do izgradnje nove Njemačke nakon predviđene katastrofe nacionalsocijalizma. Osjećao se odgovornim, htio je stvarati budućnost. Taj čovjek, već je kao dak, ali i kasnije kao student i isusovac plivao protiv struje, bio je čovjek slobode.

Jedno je od mojih iskustava već kao dijete u logorima smrti: Tko se ukoči od straha i rezignira, taj propada. Tko se ne da podjarmiti, ima šansu izdržati i preživjeti – prije svega onda, ako zna, zašto živi i za što se zauzima. Nismo li svi danas previše u opasnosti trčati za onim i prilagoditi se onom, što je „in“, što drugi govore i rade? Postati sljedbenik jednosmjernog stupanja bez osobnog stava? Nije li danas jedna velika napast, zadovoljiti se s onim što prvo dođe pod ruku? Naši političari i naša politika stalno su u napasti, usmjeravati se prema rezultatima ispitivanja javnog mnijenja, umjesto prema vrednotama i onome što je stvarno potrebno. Previše ih samo pita: Što je na redu? Umjesto sabranosti i pitanja: Što je važno? Nema mo li jednu ugodajnu i uslužnu demokraciju umjesto jedne odgovorne i one prema vrednotama?

Samo snalažljivi mogu dati pouzdanu orijentaciju, oslonac i putokaz za druge. Gdje je našao Alfred Delp usmjerenje? Strast kojom se zauzimao za ljude, za slobodu i čast, imala je temelj u njegovoj strasti za Boga. Bio je borac i borio se sam sa sobom oko toga, da li postati svećenik ili vojnik. Odlučio se za Boga i postao je član jedne vrsne postrojbe: Isusovačkog reda.

Čitavog života borio se Alfred Delp protiv toga, da se stvari prepuste same sebi. „Čovjek nije samo tu, da bude u povijesti ili da ju podnosi. Čovjek mora stvarati povijest. Tu spada neumorno i živo nastojanje.“ I: „Tko nema hrabrosti stvarati povijest biti će njezin jadni objekt. Dakle na posao.“

Robert Zollitsch

Prema: „Frankfurter Allgemeine Sonntagszeitung“, 17.02.2008.

(Autor je nadbiskup freiburški i predsjednik Njemačke biskupske konferencije. Tekst je skraćeni oblik jednog predavanja na Alfred-Delp-realnoj školi u Ubstadt-Weiher.)

S njemačkog preveo: Juraj Planinc

SCHMERLENBACH: SEMINAR ZA PASTORALNE SURADNICE I SURADNIKE

Zdrava kršćanska obitelj i seksualnost

Seminar za pastoralne suradnice i suradnike, redovnice i laike, iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke o temi Zdrava kršćanska obitelj i seksualnost održan je od 4. do 6. ožujka u Kući za daljnja usavršavanja u Schmerlenbachu kod Aschafenburga, u organizaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta.

Sve je na početku pozdravio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić koji je posebno istaknuo važnost daljnjeg usavršavanja u pastoralnom djelovanju.

O temi su govorili dr. s. Nela Gašpar i mestro Ivan Žan. Na slici s delegatom o. Bebićem.

Suvremena obitelj u Europi

Tijekom seminara dr. s. Nela Gašpar iz Rijeke govorila je o suvremenoj obitelji u Europi na temelju povijesnog razvoja i rezultatima današnjih istraživanja, o teologiji ljudske spolnosti te o kršćanskoj obitelji i njezinom poslanju u svijetu. „Zaustavljanje opće liberalizacije bračne zajednice teško da se može očekivati od samih zakonodavnih struktura. Na njih velik utjecaj ima javno mnijenje, koje s glasnom (još uvijek) manjinom nameće mišljenje kako se brak ne treba reducirati na neke tradicionalne forme, kao što je trajna heteroseksualna veza te tako zanemariti alternativne načine življenja. Međutim, bilo bi krivo to isto javno mnijenje poistovjetiti samo s onima koji su glasni. U toj areni javnosti prostor svog djelovanja trebaju prepoznati katoličke udruge civilnog društva. One bi kao predstavnici kršćanskih, a time i općeljudskih, vrijednosti trebale vršiti pritisak i predstavljati onu (još uvijek) većinu koja brak shvaća u njegovom izvornom značenju. Veliku edukativnu pomoć u takvom organiziranom javnom djelovanju mogu pružiti i predbračni tečajevi, tijekom kojih bi, uz ostale obrađene teme, jedna mogla biti i društvena odgovornost bračnih drugova. Međutim, ti tečajevi ne smiju biti zajednički oproštaj mjesne Crkve i budućih supružnika, već se moraju proširiti u trajno praćenje na

njihovom životnom putu, kao što i preporuča enciklika *Familiaris consortio*. Također, taj je kontinuitet djelovanja, od posebne važnosti u pitanjima akademski razrađenim, ali praktično teško razumljivim normama spolnoga života, jer kao takve, vjernike često puta ostavljaju na milost i nemilost drugim tumačenjima. Unatoč tome što je za bračne drugove teško razdvajati bračni od obiteljskoga života, to se ipak mora učiniti, ukoliko se želi govoriti o budućnosti. Obitelj je, naime, ta koja izgrađuje društvo, tj. buduć-

doma. Poziv Drugoga vatikanskog sabora da se nadvlada individualistička etika odnosi se, dakle, i na obitelj. Ne toliko da bi udovoljila nekoj danas nerazumljivoj odgovornosti spram drugih, koju individualizmom obilježen čovjek ne može shvatiti, već radi sebe same“, istaknula je.

Ljudska spolnost sredstvo ljubavi

Govoreći o ljudskoj spolnosti kao sredstvu i izražaju ljubavi, dr. Gašpar je kazala kako je čovjek bitno jedinstvo tijela i duha – duh je utjelovljen, a tijelo oduhovljeno što treba doći do izražaja i na području njegove spolnosti. „Tjelesnost i duhovnost su bitni za ljudsku spolnost, jednako kao i za sveukupno ljudsko postojanje i djelovanje i to spolnost ne vođena nagonom, već razumom, voljom i odgovornošću. Ljudska spolnost je utkana u cjelovitost osobe i služi njezinu cjelovitu razvoju i to kao jedinstvo na tri razine: tjelesnoj, osjećajnoj i duhovnoj. Ljudska spolnost nije isključivo u funkciji razmnožavanja (kao kod životinja) – ona je u prvom redu sredstvo i izražaj uzajamne ljubavi dviju osoba, i to potpuno i bez pridržaja na svim razinama – ljubavi koja uključuje odgovornost za sebe i za druge. Tko se u mladosti navikao na neosobni i neobavezni oblik 'ljubavnog života', teško će ostvariti sretnu i stabilnu bračnu zajednicu, osobito glede uspostave ispravnih partnerskih odnosa i bračne

Nijedna vlast ne može ukinuti prirodno pravo na brak niti promijeniti njegova obilježja i svrhu. Brak je, naime, opskrbljen vlastitim, izvornim i trajnim značajkama. Društvo ne može raspolagati bračnim vezom kojim si dvoje supružnika obećava vjernost, pomaganje i prihvaćanje djece, nego je društvo osposobljeno da uredi njegove građanske učinke.

nost u kojoj će se živjeti. Stoga je upravo jedan od temeljnih problema na koji se danas mora utjecati taj da se potomstvo ponovno protumači u kontekstu budućnosti. Djeca su, naime, ti budućni članovi društva; oni su, a ne njihovi roditelji, buduće društvo koje će ostvarivati preduvjete za dobar život. Stoga pitanje, može li današnja obitelj sebi izgraditi dobro društvo, svoj odgovor mora pronaći u sadašnjim obiteljima. Obitelj se na prvom mjestu mora početi uzdizati iznad individualizma, i intime vlastitog

Sudionici seminara su s pozornošću pratili tijek predavanja

vjernosti. Puko zadovoljenje spolnog nagona može pružiti užitak, erotiku zaljubljenih, a samo prava ljubav može dati sreću. Danas se osjeća seksualna inflacija – obezvrijeđena i dehumanizirana seksualnost (potrošački stav prema ljudskoj spolnosti). Tek kada čovjek u ljubavi prihvati voljenu osobu u njezinoj jedinstvenosti i neponovljivosti, ona za njega postaje ravnopravno Ti. Ljubav ljudsku spolnost, kao i sve druge ljudske vrijednosti i aktivnosti, oplemenjuje i čini neprolaznom vrijednošću. Svako izoliranje seksualnosti, njezino izdvajanje od ljubavi i izvlačenje iz osobne i međuosobne utkanosti, protivi se procesu integriranja i proizvodi neurotizirajuće tendencije.”

Rast za zajedništvo s drugima

Govoreći o kršćanskoj obitelji i njezinom mjestu u svijetu, kazala je kako se čovjek rađa i raste za zajedništvo i davanje drugima. „U obitelji čovjek spozna je istinu i dobrotu te uči što znači ljubiti i biti ljubljen i što znači konkretno biti osoba. Obitelj svoj temelj ima u slobodnoj volji supružnika da se ujedine u brak, u poštovanju značenja i vrijednosti vlastitih toj ustanovi koja ne ovisi o čovjeku, nego o samome Bogu. Nijedna vlast ne može ukinuti prirodno pravo na brak niti promijeniti njegova obilježja i svrhu. Brak je, naime, opskrbljen vlastitim, izvornim i trajnim značajkama. Društvo ne može raspolagati bračnim vezom kojim si dvoje supružnika obećava vjernost, pomaganje i prihvaćanje djece, nego je društvo osposobljeno da uredi njegove građanske učinke”,

istaknula je dr. Gašpar dodavši kako brak kao svoje karakteristične crte ima: potpunost, zbog koje se supružnici uzajamno daruju u svim komponentama svoje osobe, fizičkim i psihičkim; sjedinjenje, koje ih čini „jednim tijelom” (Post 2, 24); nerazrješivost i vjernost koju zahtijeva uzajamno i konačno darivanje te plodnost kojoj se prirodno otvara.

Liturgijska glazba u katehezi

Maestro Ivan Žan iz Novalje govorio je o liturgijskoj glazbi na izvorima glazbene baštine, o glazbi u katehezi, te o novim liturgijskim napje-

jevrsna mogućnost za promicanja glazbe i glazbene umjetnosti uopće”, kazao je. U nastavku je istaknuo kako je liturgijska glazba na izvorima glazbene baštine govor narodne vjerničke duše koja je nastala u narodu. „Ove su melodije jednostavne, pjevne i pregledne. Nalazimo ih u pripjevnim psalmima, pjesmama prije evanđelja, himnima, misama, a najviše u pučkim popijevkama. Susrećemo ih u božićnim, korizmenim i vazmenim napjevim. Jedna od njih je npr. Zdravo Tijelo Isusovo”. Karakteristični narodni napjevi desetljećima su se pjevali u liturgiji kao molitva zajednice vjernika. Svaki kraj ima svoje specifične napjeve koje treba negovati, promicati i prenesti mladim naraštajima”, istaknuo je.

Misno slavlje prvoga dana predvodio je i propovijedao voditelj Hrvatske katoličke misije Aschafenburg vlč. Ivan Levak koji je tijekom seminara sudionike upoznao s tom hrvatskom zajednicom i gradom Aschafenburgom. Drugoga dana misno slavlje predvodio je delegat o. Bebić, a propovijedao je stalni đakon u HKM Gießen Mato Valjan. Trećega dana misu je predvodio delegat o. Bebić, a duhovni nagovor održala je dr. s. Nela Gašpar.

U utorak 4. ožujka u večernjim satima održana je duhovno-kulturna večer tijekom koje su svoje stihove kazivali Mladen Lucić iz Rotweila, Mato Valjan iz Gießena i Adolf Polegubić iz Frankfurta, a priredn je i oproštaj maestru Ivanu Žanu koji se prije pola godine iz HKM Mannheim sa svojom obitelji vratio u rodnu Novalju.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Duhovna glazba može biti uključena u katehezu. Prije svega liturgijska glazba treba naći mjesta u katehetskim jedinicama, ali i druga izvanliturgijska glazba može dopuniti katehetska razmišljanja.

vima. „Duhovna glazba može biti uključena u katehezu. Prije svega liturgijska glazba treba naći mjesta u katehetskim jedinicama, ali i druga izvanliturgijska glazba može dopuniti katehetska razmišljanja. Ovisno o uzrastu (djeca, mladi ili odrasli), koristimo i služimo se onom glazbom koja je primjerena dobi i katehetskoj jedinici. Dakle, ima mjesta i za gregorijanske melodije, višeglasnu glazbu, pučku popijevku, a po potrebi i duhovnu šansonu i drugu duhovnu umjetničku i ne umjetničku glazbu. U svemu treba biti pravilan izbor. Važno je prepoznati trenutke vremena, ali i voditi računa o kvaliteti i cilju. Valja napomeniti da je glazba u katehezi svo-

HKM HAMELN

Primopredaja i oproštaj vlč. Mile Miljka

Hrvatska katolička misija Hameln osnovana je 1984. godine. Od početka ju je vodio vlč. Mile Miljko koji je 30. ožujka otišao u mirovinu. Misija je 31. ožujka prestala sa samostalnim djelovanjem i pripojena je HKM Hannover.

Svečanim misnim slavljem 30. ožujka u crkvi sv. Augustina u Hamelnu dugogodišnji voditelj HKM Hameln Mile Miljko oprostio se od zajednice i otišao u mirovinu. Vlč. Miljko predvodio je misu u zajedništvu s umirovljenim biskupom Hildesheima mons. dr. Josefom Homeyerom, personalnim šefom kanonikom Heinz-Günterom Bongartzom, ravnateljem dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu vlč. Antom Kutlešom, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, voditeljem HKM

dakle prije trideset godina. Iz njegove svećeničke lađe Isus Krist je propovijedao Radosnu vijest, vodio je ljude u svoje Kraljevstvo, rađao na novi život, ispunjao svojim duhom, opraštao grijehe, tješio, opominjao i poticao sve na život u Bogu i po Bogu. Vlč. Miljko u svojoj svećeničkoj lađi vraća se onamo odakle je i došao, u svoju domovinu. Ovo je divna prilika da se od njega oprostimo i da zahvalimo Bogu za sve što je On učinio za nas preko Miline lađe. Duboko sam uvjeren da je njegova svećeni-

Misiju je od početka vodio vlč. Mile Miljko

Misno slavlje uveličao je zbor HKM Hamburg „Ave Maria“ pod vodstvom s. Jasne Matić

Hannover, kojoj se od 31. ožujka 2008. pripaja HKM Hameln i prestaje sa samostalnim djelovanjem, o. Nikolom Miočom, te s još šesnaest hrvatskih i njemačkih, biskupijskih i redovničkih svećenika.

Tridesetogodišnje djelovanje u Njemačkoj

Sve je na početku pozdravio o. Mioč, a potom i vlč. Miljko. Delegat o. Bebić je u propovijedi kazao: „Braćo i sestre, vi koji pripadate HKM Hameln došli ste, netko prije, a netko kasnije po sakramentu krštenja na Božji put i dobro je da tim putem idete prema vječnosti. Vlč. Mile, vaš voditelj misije, odlazi u mirovinu. On je prije trideset godina svoju lađu stavio Kristu na raspolaganje s kojom je iz kršne Hercegovine s rijeke Neretve preko Zagreba i Göppingena stigao u Hameln. Bilo je to 1978. godine,

ka lađa bila pod zaštitom Isusove luke. Rijetko se događalo da vlč. Miljko nije mogao doći na regionalne sjednice, godišnje pastoralne susrete hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnica i suradnika i duhovne vježbe. Posebno danas želim istaknuti njegovu suradnju s Hrvatskim dušobrižničkim uredom iz Frankfurta. U dva je navrata bio predstavnik Sjeverne regije, sudjelovao je na sjednicama i uvijek je davao svoj doprinos za uspjeh naših zajedničkih pothvata“, kazao je delegat o. Bebić zahvalivši vlč. Miljku za tridesetogodišnje nesebično djelovanje u Hrvatskim katoličkim misijama Göppingen i Hameln, te mu je predao prigodni dar.

Istančani nacionalni osjećaj

Slijedile su zahvale vjernika, a od vlč. Mile oprostio se i referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih

jezika biskupije Hildesheim vlč. Alfons Berger koji je pročitao povelju biskupa mons. Norberta Trellea. U ime svećenika iz bliže okolice riječi zahvale vlč. Mili uputio je voditelj HKM Bielefeld vlč. Slavko Rako, u ime mostarskog biskupa mons. dr. Ratka Perića prof. dr. Tomo Vukšić. Predsjednik HKD „Napredak“ dr. Franjo Topić je istaknuo posebno istančan nacionalni i kulturni osjećaj vlč. Miljka, koji je ujedno i doživotni član „Napretka“. Govorio je i ravnatelj vlč. Kutleša, koji je vlč. Miljku u ime hrvatskih (nad)biskupa zahvalio za sve dobro koje je učinio u hrvatskim misijama u Njemačkoj. „Danas posebno zahvaljujem mojim župljanima koji su ovaj dan organizirali, pripremili ne žaleći truda i vremena i to najprije u Rintelnu i Stadthagen, a danas i ovdje u Hamelnu“, kazao je vlč. Miljko, koji je svima uputio riječi zahvale. Prije završnog blagoslova vlč. Miljku je riječi zahvale izrekao i biskup Homeyer te mu je želio dobro zdravlje u daljnjem životu. Misno slavlje uveličao je zbor HKM Hamburg „Ave Maria“ pod vodstvom s. Jasne Matić. Nakon mise za sve je pripređen objed.

HKM Hameln osnovana je 1984., a njezin voditelj od početka je bio vlč. Mile Miljko, svećenik Mostarske biskupije koji je 1984. iz Göppingena došao u Hameln. Misija broji 1100 vjernika. Misna slavlja su se služila u Hamelnu svake nedjelju u 16.30 u crkvi sv. Augustina, Vizelinstr. 2, i tako će ostati i dalje; u filijalama Rintelnu

u crkvi sv. Sturmiusa svake druge subote u 15.30; i svake druge subote u Stadthagen-u u crkvi sv. Josipa u 16. sati.

Prikupljanje pomoći za Domovinskog rata

Od 1990. do 2004. kao pastoralne suradnice u misiji su djelovale sestre od Čudotvorne medaljice s. Cecilija Firić, a potom s. Kleofina Lekić. Misija je 1989. dobila misijske prostorije pod istim krovom sa župom sv. Augustina u Hamelnu. U misijskim prostorijama su se ljudi okupljali redovno i u posebnim prigodama. Misijske su prostirje posebno odigrale ulogu u vrijeme Domovinskog rata u kojima su se ljudi okupljali i prikupljali pomoć za domovinu. U tom smislu posebno se surađivalo s Nijemcima. Cijeli kraj je osjećao povezanost sa sudbinom hrvatskog naroda, a pomoć se sastojala od stotina tegljača materijalne pomoći te novčane pomoći. Vjernici su nakon svoga posla dolazili u misijske prostorije i poripremali pomoć te se tako odvijalo jedinstvo hrvatskoga naroda u ratnim mukama domovine. U prostijama su se također aktivno susretali mladi, obitelji, vjeronaučne skupine, a održavale su se i prigodne zabave, susreti pred Božić, poklade, Majčin dan i Dan državnosti. U tim aktivnostima mladih osjetila se posebno potreba zajedništva. Misije su slika jedinstva hrvatskog naroda. Ljudi dolaze iz domovine iz raznih zajednica, a ovdje stvaraju jednu novu zajednicu. To bi trebala biti i sli-

Na oproštaju vlč. Miljka okupio se veliki broj svećenika s biskupom Hildesheima u miru mons. Homeyerom

ka hrvatskog jedinstva i jedinstva Crkve jer Crkva nije regionalna, istaknuo je vlč. Miljko.

Vjernici su redovno sudjelovali na zajedničkom hodočašću u Hildesheimu. U misiju su dolazili i biskupi iz domovine. Tako je 23. svibnja 1986. misiju pohodio kardinal Franjo Kuharić u prigodi slavlja sakramenta sv. Potvrde i prve sv. Pričesti. Kasnije, 6. svibnja 1989. došao je banjolučki biskup mons. Franjo Komarica koji je blagoslovio nove misijske prostorije i podijelio sakrament sv. Potvrde te se susreo s vjernicima. Splitsko-makarski nadbiskup mons. Ante Jurić podijelio je sakrament sv. Potvrde 13. lipnja 1993. Misiju je 12. svibnja 1996. pohodio i kardinal Vinko Puljić, 3. srpnja 1999. i vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, a 4. lipnja 2006. mons. Josip Mrzljak. Bilo je to uvijek u prigodi slavlja sv. Potvrde i prve sv. Pričesti, kada se priređivao i bogati program. U misiji je sakrament potvrde ukupno primilo 126 mladih. Mladi iz misije su više puta nastupali na Biblijskim olimpijadama. U misiji je danas aktivan Hrvatski kuglaški klub „Zvone Boban“. Socijalna služba za naše ljude vršila se preko njemačkoga socijalnog radnika

Reinholda Marxa koji je bio jako susretljiv i kod slanja pomoći u domovinu, ali i za potrebe naših ljudi. Rekao je jednom: „Otkad radim ovaj posao prvi put mi na vrata kucaju Hrvati u ratnom vremenu koji su inače ovdje poznati kao vrijedni i marljivi ljudi.“

Skrb za vjernike preuzima HKM Hannover

„Prije tri godine je misija ostala bez svojih prostorija jer su Nijemci u tim prostorijama nadogradili Dom za starije osobe. Hrvatima je dana na raspolaganje jedna prostorija u sklopu župnog centra, a mogla se povremeno koristiti i veća dvorana njemačke župe. Suradnja s mjesnom Crkvom je uvijek bila s hrvatske strane otvorena. Suradnja s našim misijama je također bila jako dobra“, kazao je vlč. Miljko koji se 30. ožujka oprostio od zajednice i otišao u mirovinu u domovinu, nakon 30-godišnjeg boravka u inozemnoj pastvi u Njemačkoj. Daljnju skrb za vjernike iz HKM Hameln preuzela je HKM Hannover pod vodstvom o. Nikole Mioča. Tako je HKM Hameln prestala sa samostalnim djelovanjem. Vjernici se za sve potrebe mogu javiti u HKM Hannover (telefon 0511 12383905; fax. 0511 12383906) gdje ujedno idu i na konzularne dane prve subote u mjesecu. „Želim da ono što smo zajedno gradili godinama ne samo da ostane u nama nego neka se to dalje čuva i prenosi na mlade. Posebno želim potaknuti vjernike da koriste svaku prigodu da zemlju koju zovemo Lijepa naša počinju uživati i u nju se vraćati. Sve što se događalo u ovoj misiji, događalo se iz ljubavi prema našim vjernicima, Crkvi i hrvatskom narodu“, istaknuo je vlč. Miljko.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

Misnom slavlju pribivao je veliki broj vjernika

Piše: Mihály Szentmártoni, S.J.

Nada – Isusov uskrsni dar

Nada je smjelost gledati naprijed.

Ako pažljivo pratimo Isusove susrete s njegovim učenicima nakon uskrsnuća, možemo uočiti jedan mali detalj u svim tim susretima, naime, da ih je Isus uvijek upućivao na budućnost: „ići ću pred vama ..., tamo ćete me vidjeti ..., bit ćete mi svjedoci“. Istina, zaustavit će se i na prošlosti svojih učenika, npr. u slučaju dvojice učenika na putu prema Emausu kad ih je pitao za razlog njihove žalosti, ili u slučaju Tome koga je ukorio zbog njegove nevjere, ali sve je to nekako usputno i svakako u vidu budućnosti. Isus je svakome skretao pogled na budućnost. U biblijskom jeziku ova okrenutost prema budućnosti zove se nada. Isus je došao da nam uspostavi nadu, da nas usmjeri prema budućnosti. Svima nama je potrebno ovo Isusovo ohrabrenje da smjelo gledamo naprijed, jer smo svi skupa skloni pesimizmu, a u takvom duševnom raspoloženju teško je vidjeti i prepoznati uskrslog Isusa u današnjem svijetu. Ima nekoliko značкова ovog pesimizma.

Kočnice nade

Prva kočnica nade jest zarobljenost od sadašnjosti. Može se dogoditi da smo toliko zagledani u svoje sadašnje jade da izgubimo svaku perspektivu i nadu za budućnost. Tražimo li evanđeoski primjer za ovo duševno stanje, dolazi nam na pamet Marija Magdalena, koja je bila uronjena u svoju bol zbog gubitka Isusa do te mjere, da nije mogla prepoznati uskrslog Isusa, već je mislila da se radi o vrtlaru. To je bilo duševno stanje i one dvojice učenika na putu za Emaus koji su bili žrtve vlastitog razočaranja do te mjere da su stavili u pitanje samu mogućnost nade: „a mi smo se nadali ..., ali su se sve naše nade izjalovile, stoga budućnost nema više smisla“. Velika poruka kršćanstva je da nema tako velike boli sadašnjosti koja bi mogla ugasiti tračak svjetlosti Božje prisutnosti. Filozof Tagore je to ovako pjesnički izrazio: „I more suza ima negdje svoju drugu obalu.“

Druga kočnica nade jest zarobljenost od prošlosti. Može se dogoditi da smo toliko okrenuti prema prošlosti, da ne vidimo ljepotu sadašnjeg trenutka, a još manje put prema budućnosti. Ovaj bijeg u prošlost može biti u obliku tupe zatvorenosti u lažna sjećanja, kako je tada sve bilo ljepše i plemenitije, kako je ranije bilo više sloge i više radosti, više poslušnosti i više kreposti, i sl. premda sam siguran, da nitko se od nas ne bi želio vratiti u prošlost. Može se dogoditi da smo robovi svoje prošlosti i zbog neke ogorčenosti, zbog neke stvarne ili zamišljene uvrede ili nepravde, koju su nam nanijeli ljudi, zbog čega naše srce i naše misli nisu slobodne da lete prema budućnosti, već se nekako osjećamo kao ptica srezanih krila koja kuša da leti, ali nikako ne uspijeva.

Velika poruka kršćanstva je da povijest ide naprijed i ovaj svijet postaje sve plemenitiji, sve više ispunjen Isusovom prisutnošću. Dokaz za to su mučenici i sveci, kojih i danas ima, samo moramo imati oči, da ih vidimo. Molimo stoga uskrslog Isusa, da i nama vrati nadu. Da bismo znali, za što ga molimo, pogledajmo ukratko što je to zapravo nada, što znači nadati se, živjeti okrenuti prema budućnosti, vjerovati u budućnost? A pogledat ćemo to na temelju naučavanja Katekizma Katoličke Crkve.

Krepost nade

Općenito govoreći, ljudske kreposti (vrline) su čvrsti stavovi, stalna raspoloženja, trajne savršenosti razuma i volje koje ravnaju našim činima, zapovijedaju našim strastima i upravljaju našim vladanjem po razumu i vjeri. One daju lakoću, gospodstvo nad sobom i radost za moralno dobar život. Krepostan je čovjek onaj koji slobodno čini dobro (br. 1804). Primijenimo li to sada na krepost ufanja, ili nade, koja je jedna od triju bogoslovnih kreposti (vjera, ufanje i ljubav), onda dobivamo ovu definiciju: „Ufanje (nada) je bogoslovna krepost po kojoj čeznemo za nebeskim kraljevstvom i vječnim životom kao za svojom

srećom, stavljajući svoje pouzdanje u Kristova obećanja i oslanjajući se ne na svoje sile, nego na pomoć milosti Duha Svetoga“ (br. 1817). Katekizam Katoličke Crkve međutim ne zaustavlja se na ovom općenitom opisu kreposti ufanja, nego silazi u detalje i pita se, čemu se mi zapravo moramo nadati, pa ovako odgovara: „U svakoj prilici, svatko se treba nadati da će uz milost Božju, ustrajati do kraja i da će postići nebesku radost kao vječnu Božju nagradu za dobra djela izvršena s Kristovom milošću. U nadi Crkva moli da se svi ljudi spase“ (br. 1821). Tri su, dakle, sadržaja u kreposti nade: ustrajnost do kraja, Božja nagrada za dobra djela i molitva za spas svih ljudi.

Ustrajnost do kraja. Nada se hrani od ustrajnosti. Ona se stvara od malih kamenčića, kao mozaik od kockica kamena, kao velika slika slagalice od malih izrezanih kartončića (puzzle). I za jedno i za drugo traži se velika strpljivost.

Dobra djela. Nada se hrani od dobrih djela. Nije dovoljno raditi ono što radimo, nego moramo sve to nastojati svjesno raditi za Boga, za njegovu veću slavu, ako treba, onda, iz poslušnosti prema njemu, a to je slučaj, kad možda ne vidimo neposrednu korist ili smisao onoga, što moramo raditi.

Spas duša. Nada se hrani od želje da se svi ljudi spase. Gospa je kod svakog svog ukazanja, u Lurdu, u Fatimi, uvijek poticala vidjelice i preko njih sve nas da se mole za grešnike, za nevjernike.

Trebali bismo više posvijestiti da nam je ova briga za spasenje svih ljudi dio našeg kršćanskog zvanja, da smo mi odgovorni za mnoge duše. Isus je nakon svog uskrsnuća nastojao svoje izgubljene učenike otrgnuti od njihovih turobnih misli na prošlost i od njihove zarobljenosti u rane sadašnjosti i postaviti ih na tračnice nade, tj. okrenuti ih prema budućnosti. Svima nama silno potreban ovaj preokret, pa zamolimo Gospodina, da uskrsi i u nama nadu, kao što je to učinio za svoje učenike. ■

Von der Osterfreude leben ...

Verehrte Leserinnen und Leser!

Wenn mich jemand von Ihnen fragen würde: „Pater Josip, welche Tätigkeit verrichtest du bei deinem Dienst als Delegat am liebsten?“, würde ich ohne zu zögern antworten: „Am liebsten feiere ich sonntags mit den kroatischen Gläubigen und ihren Missionsleitern die Eucharistie“. Obwohl ich oft an einem Tag auch einige

len, die von seinem Leib essen und sein Blut trinken. Der Geist Christi verbindet alle Anwesenden in einen Leib und stillt ihren Durst mit einem Geist. (Vgl. 1 Kor 12, 13). Nur Gott weiß, wie sehr wir seiner unwürdig sind. Nur er sieht all unsere Armseeligkeit, alle Wunden und Narben der Verfehlungen in unserer Seele. Trotz alledem gibt er uns die Kraft, in der

schenkt uns Gott Vater „Macht“ von oben, damit wir mit den Augen des Glaubens jenes Göttliche sehen, was die Apostel in Jesus und ihren Brüdern, den Menschen, gesehen haben. Er öffnet uns die Ohren, damit wir Gottes Botschaften empfangen, er reinigt unsere Lippen, damit wir diese Botschaften furchtlos den Menschen um uns herum verkünden können. Daher entlässt am Ende der Messfeier der Priester oder Diakon die Anwesenden mit den Worten: „Ite missa est“, „Gehet hin, die Messe ist beendet“. Ja, gehet und legt vor den Menschen Zeugnis darüber ab, was ihr selbst in der Begegnung mit dem Sieger über den Tod erlebt habt.

Toma Čelanski hat über den hl. Franziskus von Assisi geschrieben: „Jesus hat er im Herzen getragen, er fühlte ihn im Mund, er hatte ihn in den Ohren, er trug ihn in den Augen, in den Händen, überall in allen übrigen Gliedern allezeit.“ Daher ist die Handlung der Eucharistie, in der die Christen durch das Sakrament der heiligen Kommunion dem Herrscher über die „Zeiten und Jahrhunderte“ begegnen, von

außerordentlicher Wichtigkeit. „Gott lässt seinen Sohn Speise der ganzen Welt sein.“ (J. Jeremias). In dieser Handlung verwandelt uns Christus in sich selbst.

Sehr geehrte Leserinnen und Leser, ich hoffe, dass Sie nun besser meine Freude verstehen werden, die ich während der eucharistischen Begegnungen mit meinen Schwestern und Brüdern empfinde, mit denen mich ein und derselbe Glaube und ein und dasselbe Blut verbinden. Ich wünsche mir, dass auch Sie diese österliche Freude erfüllen möge, die der Herr mir in der Begegnung mit den kroatischen Gläubigen schenkt.

Ihr
P. Josip Bebić, Delegat

Bild: A. Polegubić

Delegat P. Josip Bebić übergibt Pfr. Mile Miljko, dem Leiter der Kroatischen katholischen Mission in Hameln ein Präsent anlässlich seiner Verabschiedung am 30. März d.J. Im Bild: Bischof Msgr. Dr. Josef Homeyer und Domkapitular Heinz-Günter Bongartz.

hundert Kilometer weit reisen muss, kann ich die Freude nicht verbergen, die mich durch diese Begegnungen erfüllt. Im Letzteren begreife ich die Wichtigkeit der kirchlichen Einheit, die ihren Höhepunkt in der Anwesenheit des auferstandenen Christus unter den Seinen erlebt. In der Eucharistie begegnen die Gläubigen im gemeinsamen Glauben auf besondere Weise dem Auferstandenen. In dieser Begegnung können sie einfacher erfahren, was Gott von ihnen erwartet. Der Tag des Herrn ist eine begnadete Zeit, in der wir mit Ehrfurcht vor den lebendigen Gott treten, mit unseren Sorgen und Nöten, und in der er sich uns als lebendiges Brot schenkt. Christus wird Fleisch in al-

Feier die Begegnung mit ihm auszuhalten, er gibt uns immer wieder aufs Neue die Gelegenheit, ihn demütig darum zu bitten, uns dieser nicht verdienten Gnade würdig zu machen. Das ist gleichzeitig auch die einmalige Gelegenheit, ihn inbrünstig zu bitten, uns von allen unseren Ängsten, Unsicherheiten, Schwächen und Schwerfälligkeiten zu befreien. Gott Vater schließt uns in keinem einzigen Augenblick aus seinem barmherzigen Vergeben aus, insbesondere nicht in der feierlichen Begegnung mit ihm in der Eucharistie.

Die Tempel Gottes sind „geistige Haltestellen“, an denen wir göttliche Energie empfangen, die Kraft des Heiligen Geistes. Mit dieser Kraft

Bischof Dr. Karl-Heinz Wiesemann im Speyerer Dom feierlich in sein Amt eingeführt

„Gehen wir in der Freude des Glaubens gemeinsam in die Zukunft!“

Mit einem festlichen Gottesdienst im Dom ist Bischof Dr. Karl-Heinz Wiesemann am Sonntag 02. 03. in sein Amt als 96. Bischof von Speyer eingeführt worden. Der neue Bischof nahm erstmals auf der Kathedra, dem Bischofsstuhl, Platz, wo ihm sein Vorgänger Dr. Anton Schlembach den Bischofsstab überreichte. Zuvor hatte Weihbischof und Dompropst Otto Georgens die Ernennungsurkunde Papst Benedikts XVI. verlesen und offiziell bestätigt: „Mit Freude darf ich feststellen, dass Sie der rechtmäßige Bischof von Speyer sind.“ An der Feier nahmen im Dom rund 2400 Gläubige teil, weitere Tausende verfolgten den Gottesdienst auf Großbildleinwänden in Zelten im Domgarten sowie in einer weiteren Speyerer Kirche und feierten das abschließende Fest rund um den Domnapf mit. Dank einer Live-Übertragung durch den Südwestrundfunk konnten zudem Fernsehzuschauer in ganz Deutschland das Ereignis miterleben.

„Sie erhalten einen jungen, tatkräftigen und einsatzbereiten Bischof. Lätare – Freut Euch, liebe Speyerer!“ Mit diesen Worten leitete Erzbischof Dr. Ludwig Schick, zu dessen Metropole das Bistum Speyer gehört, den eigentlichen Akt der Amtseinführung ein. Schick appellierte an die Gläubigen, den neuen Bischof anzunehmen und mit ihm zusammenzuarbeiten. „Ihr Bischof Karl-Heinz kann und muss nicht allein Kirche sein, sondern mit Ihnen allen!“ Der Erzbischof hatte für den neuen Bischof auch eine Überraschung parat: Aus dem Besitz der Reliquienkammer des Bamberger Domes überreichte er ihm eine Reliquie des heiligen Otto von Bamberg, der - bevor er im Jahr 1102 in Bamberg Bischof wurde – als Dombaumeister in Speyer gewirkt hatte.

Der Apostolische Nuntius, Erzbischof Dr. Jean-Claude Périsset, forderte vor Aushändigung der päpstlichen Ernennungsurkunde an Wiesemann die Gläubigen zur Einheit und zum Zusammenhalt mit dem neuen Bischof auf. Denn nur so könne dieser seiner Verantwortung und seinem Auftrag für das Bistum Speyer „in Treue zu Christus gerecht werden“. Ausdrücklich dankte Périsset Weihbischof Otto Georgens für seinen Dienst als Diözesanadministrator im zurückliegenden Jahr. „Er hat sich in der Übergangszeit mit Umsicht dafür eingesetzt, dass das kirchliche Leben in einem guten Sinn seinen Weg nehmen konnte“, lobte der Päpstliche Nuntius.

Unmittelbar nach der Amtsübernahme tauschten das Domkapitel und die anwesenden rund 40 Bischöfe - darunter der Kölner Kardinal Joachim Meisner und sieben Erzbischöfe aus dem In- und Ausland – mit Bischof Wiesemann den Friedensgruß aus. Mit dem Versprechen zur vertrauensvollen Zusammenarbeit, das der neue Bischof von

Vertretern der Priester, Diakone, Ordensleute und pastoralen Mitarbeiter sowie – stellvertretend für alle Gläubigen – von einer Familie entgegen nahm, endete die eigentliche Amtseinführung.

In der anschließenden Eucharistiefeier machte Bischof Wiesemann aus seiner Ergriffenheit kein Hehl: „Ich darf zum ersten Mal an dieser geschichtsträchtigen Stelle stehen und das Wort Gottes Euch, liebe Schwestern und Brüder,

als Euer Bischof verkünden, der 96. in einer langen Reihe – da wanken mir schon ein wenig die Knie.“ In seiner Predigt ging der Bischof auf die Botschaft des „Lätare“-Sonntages ein, an dem schon die Vorfreude des Osterfestes anklinge. Für diese Freude des Christseins sei die Füllung des Domnapfes mit Wein ein sinnenfrohes Zeichen. Der Glaube amputiere eben nicht den Menschen. „Er vergällt uns nicht, wie manche meinen, die schönen Seiten des Lebens.“ Im Gegenteil, Gottes Geist durchtränke alles mit einer bejahenden, liebenden und Leben spendenden Kraft, die in die tiefsten Abgründe von Leid und Tod hineindringe und die wahre Freiheit der Kinder Gottes schenke.

Der Glaube habe die Kraft, diese Welt zu verwandeln, betonte Wiesemann. So habe sich auch keine an-

dere geistige Macht in der Geschichte als vergleichbar Kultur schaffend erwiesen, was der Speyerer Kaiserdom in einzigartiger Weise deutlich mache. Dieser Dom sei ein bleibender Auftrag: „Mehr denn je sind wir Christen heute herausgefordert, uns nicht auf unsere Binnenwelt zu beschränken. Solange wir solche Kathedralen mit Leben füllen, haben wir keinen Grund, uns in Mäuselöcher zurückzuziehen.“

Den Maßstab für seinen eigenen neuen Dienst sah Wiesemann in den Pastoralbriefen des Neuen Testaments, wo der Bischof gemahnt werde, sich nicht auf Streiterei, Geschwätz und Machtspiele einzulassen, sondern mit Kraft, Liebe und Besonnenheit der Kirche und den Menschen zu dienen, vor allem den Schwachen und Wehrlosen. Ebenso sei es die Aufgabe des Bischofs, die Einheit der Kirche in der Vielfalt der Charismen zu wahren. Dieses Bistum habe einen reichen Schatz an Talenten und Charismen, erklärte Wiesemann. Dankbar erwähnte er den Dienst seiner künftigen Mitarbeiter im Priester- und Diakonenamt, aber auch der vielen Frauen und Männer, die in den Gemeinden, Verbänden und Einrichtungen hauptamtlich und ehrenamtlich in Seelsorge und Caritas „mit Herzblut“ mitwirkten. „Gehen wir in der Freude des Glaubens gemeinsam in die Zukunft!“, appellierte der Bischof.

Text / Foto: is
Quelle: cms.bistum-speyer.de

Arbeit in einem besseren Licht

Arbeit nimmt in unserem Leben einen großen Platz ein, gemessen an der Zeit, die wir mit ihr verbringen, und dem Stellenwert, den wir ihr beimessen. „Arbeit ist das halbe Leben“, so heißt es in einem Sprichwort. Grund genug, das Thema Arbeit etwas näher zu beleuchten. Viel Energie und Zeit unseres Lebens verwenden wir heutzutage darauf, einen Beruf zu erlernen, einen guten Arbeitsplatz zu bekommen und uns weiterzubilden. Wir arbeiten hart an uns, um beruflich weiter zu kommen. Dabei sind uns auch Anerkennung, Lob und Achtung der anderen wichtig. Über unsere Leistung werden wir von anderen bewertet. Daher sagt Arbeit auch etwas über unsere Person aus. Er oder sie ist „fleißig, verantwortungsbewusst, teamfähig“, heißt es etwa in Arbeitszeugnissen. Durch Arbeit bestätigen wir uns aber auch selbst in unserer Identität. In der Arbeit finden wir Erfüllung und Selbstbestätigung.

Arbeit kann uns aber auch überfordern. Nicht wenige Menschen klagen heutzutage über Stress und Probleme am Arbeitsplatz. Viele verausgaben sich zu sehr im Job und fühlen sich zum Schluss völlig ausgelaugt. Erst neulich hörte ich von jemandem, der durch seinen Beruf große Anerkennung vieler Menschen genießt, er fühle sich aufgrund der Sitzungen, die täglich auf dem Terminkalender stünden, ausgebrannt. Wer oder was ist schuld daran, dass uns

unsere Arbeit manches Mal überfordert, weil sie unsere ganze Energie raubt?

Bei dieser Frage muss ich an eine nette Familie aus meiner Nachbarschaft denken. Ich wundere mich über die junge Mutter, die vor kurzem ihr fünftes Kind zur Welt gebracht hat, und frage mich, wie sie es schafft, bei all der Arbeit, die sie tagtäglich zu bewältigen hat, immer zufrieden und glücklich zu lächeln. Diese Frau, die zweifelsohne einen 24-Stunden-Job erledigt, sieht nicht müde aus, im Gegenteil! Die Arbeit mit und in ihrer Familie scheint sie nicht zu überfor-

Viel Energie geht dadurch verloren, dass wir dem Erfolg und unserer Selbstbestätigung nachlaufen. Das heißt nicht, dass wir uns bei unserer Arbeit nicht engagieren sollen, im Gegenteil. Es geht lediglich darum, dass wir die Arbeit nicht unserer Suche nach Erfolg unterordnen. Besser sind wir bedient, wenn wir unsere Arbeit als Dienst verstehen.

dern, zumindest wirkt sie alles andere als ausgebrannt. Vielleicht stimmt es ja, dass wir mit unseren Aufgaben wachsen!

Ich denke, dass die 5-fache Mutter in der Tat nicht sehr viel Zeit hat, über ihre Arbeit nachzudenken. Sie verrichtet sie einfach, jeden Tag, ohne sich unnötig viele Gedanken zu machen, ganz im Sinne des Dienstes, nicht der Anerkennung willen oder um irgendeinem etwas zu beweisen. Sie ist

bei ihrer Arbeit das, was sie ist: eine Mutter, die ganz für ihre Kinder da ist. In die Quere kommen können ihr dabei allenfalls die Neigung zum Perfektionismus oder als anderes Extrem Nachlässigkeit und Zerstreuung. Nur mit Ruhe und Gelassenheit und indem sie sich täglich, ohne Nebenabsichten, ganz auf ihre Elternrolle konzentriert, schafft die Mutter es, diesen schwierigen Job erfolgreich zu meistern.

Wenn wir unsere Arbeit als unsere Aufgabe verstehen würden, als Arbeit um des Dienstes willen - so wie die Mutter der fünf Kinder - und nicht um unserer Anerkennung willen, dann wären wir weniger verkrampft und verbissen und würden genauso viel oder gar mehr und effektiver arbeiten können. Viel Energie geht dadurch verloren, dass wir dem Erfolg und unserer Selbstbestätigung nachlaufen. Das heißt nicht, dass wir uns bei unserer Arbeit nicht engagieren sollen, im Gegenteil. Es geht lediglich darum, dass wir die Arbeit nicht unserer Suche nach Erfolg unterordnen. Besser sind wir bedient, wenn wir unsere Arbeit als Dienst verstehen. Obwohl wir uns heutzutage gerne als Dienstleistungsgesellschaft bezeichnen, liegt uns die Arbeit als „Dienst“ sehr fern. Wer will heute noch „dienen“? In der Arbeitswelt wollen wir vielmehr herrschen, Macht haben, über uns selbst und andere. Diese Haltung kostet jedoch sehr viel Kraft. Und wir setzen unser Wesen aufs Spiel. Das bringt uns nicht wirklich weiter.

Antonia Tomljanović-Brkić

HRVATSKA ZEMLJA PARTNER NA SAJMU KNJIGA U LEIPZIGU

„Leipzig čita u Hrvatskoj“

Hrvatska je od 13. do 16. ožujka bila zemlja partner Sajma knjiga u Leipzigu. Čak 37 autorica i autora predstavilo je svoje publikacije na najvećoj svečanosti čitanja u Europi. Oni stvaraju i predstavljaju sliku suvremene književne i kulturne scene jedne mlade jugoistočne europske zemlje i time daju velik doprinos proboju i jačoj nazočnosti hrvatske literature na njemačkom govornom području. Brojne priredbe s gostima iz regije zaokružile su pre-

zentaciju i dale uvid u hrvatsku životnu kulturu. Posebno mladoj publici Sajam knjiga u Leipzigu ponudio je optimalnu platformu za komunikaciju s izlagačima i autorima iz 36 zemalja. Središnje mjesto zauzimale su književna čitanja, stručna predavanja, podijske diskusije, priredbe daljnjeg usavršavanja i podjele nagrada - ta su događanja postala prepoznatljivo obilježje ove svečanosti. Sudjelovanje Hrvatske na Sajmu knjiga u Leipzigu doprinijelo je

predstavljanju raznolike umjetničke i kulturne scene Hrvatske u inozemstvu. Kako bi se nadovezali na atmosferu svečanosti čitanja „Leipzig čita hrvatski“ i kako bi dalje promicali dijalog između hrvatskih i njemačkih autora, gradovi Zagreb, Osijek i Split organizirat će sredinom svibnja/početkom lipnja niz manifestacija pod geslom „Leipzig čita u Hrvatskoj“. Bit će to susreti s hrvatskim i njemačkim autorima koji su gostovali na Sajmu knjiga i koji će publici prezentirati isječak iz suvremenog literarnog krajolika obiju zemalja.

Prema: www.goethe.de/ins/hr/zag/wis/hr3090990.htm

MÜNCHEN

Proslava Uskrsa

U proslavi Uskrsa sudjelovao je veliki broj vjernika

Nakon svečanih liturgijskih obreda Velikog petka i Velike subote, kada je crkva sv. Pavla bila ispunjena mnoštvom hrvatskih vjernika iz Münchena i okolice, u nedjelju 23. ožujka vjernici najbrojnije hrvatske misije u svijetu proslavili su svetkovinu Kristovog uskrsnuća. Već 60 godina se hrvatski vjernici koji žive na ovom području okupljaju oko hrvatske katoličke misije kako bi na hrvatskom jeziku pro-

slavili Uskrs, i tako oživjeli sjećanja na uskrsnje proslave u svojim župama diljem domovine. Unatoč što je veliki broj Hrvata iz Münchena otputovao u domovinu, crkva sv. Mihaela je bila pretijesna za sve one koji su željeli kroz molitvu i pjesmu proslaviti blagdan koji donosi novu nadu i pokazuje svjetlo uskrsnuća. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je voditelj misije fra Tomislav Dukić. Uzvišenost ovom

misnom slavlju dali su pjevači misijskog zbora pod vodstvom s. Nikoline Bilić koji su darovali hrvatske uskrsne pjesme. Svojim solo nastupima pozornost su privukli Ivana Šimić i Andrea Suman, članice ženske vokalne skupine „Lira“. O. Dukić je u propovijedi govorio o simbolici uskrsne svijeće koja označava toplinu i svjetlo novoga života koje nam Isus daruje svojim uskrsnućem nakon patnji i muke Velikog petka.

Tekst i snimka: A. Drmić

OBAVIJESTI

- **Novi broj telefona** – Hrvatska katolička zajednica Sv. Nikole Tavliča iz **Schwäbisch Gmünd**a dobila je novi broj tel. i faxes: 07171 809 274; fax: 07171 809 2743
- **Hodočašće Hrvata u Schönstatt** kraj Vallendar (na Rajni) organizira se 7. lipnja. Daljnje obavijesti na tel. 0261 6506454.

MÜNCHEN

Godišnja skupština udruge „Ruke dobrote“

U subotu 16. veljače je u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Münchenu održana je godišnja skupština dobrotorne udruge „Ruke dobrote“, koja je osnovana sredinom devedestih godina za pomoć invalidima i braniteljima, koji su nesebično darovali svoje živote u obrani domovine. Najprije je u kapeli bl. Alojzija Stepinca slavljena sv. misa za sve poginule branitelje i za sve dobročinitelje udruge. Misno slavlje su predvodili fra Ante Buljan i fra Ante Vuk Buljan. Fra Vuk je u svojoj propovijedi istaknuo da ukoliko ne znamo cijeniti žrtve onih koji su pali u Domovinskom ratu, onda ne znamo cijeniti nikakve vrijednosti. Neka nam Isus bude pastir i učitelj u nesebičnoj ljubavi prema bližnjima. Nakon sv. mise održana je u dvorani Hrvatskog doma godišnja skupština udruge. Dvorana je bila pretijesna da bi primila sve zainteresirane, što je pokazatelj da hrvatsko srce u iseljeništvu nije zaboravilo žrtve Domovinskog rata i sve Hrvate kojima je potrebna pomoć. Voditelj HKM fra Tomislav Dukić je zahvalio udruzi koja pomaže one koji su nas najviše zadužili, hrvatske branitelje i invalide Domovinskog rata. Svakodnevno stižu informacije o teškoj životnoj situaciji u kojoj se nalaze branitelji i njihove obitelji koji su

Na skupštini se okupio veliki broj članova

zaboravljeni od strane hrvatskih vlasti. „Ruke dobrote“ pomažu i uvijek će pomagati one koji su položili svoje živote i svoje zdravlje za domovinu, istaknuo je o. Dukić. Predsjedništvo udruge na čelu s o. Vukom je zahvalilo svim dobročiniteljima, svima onima koji su, svojim novčanim i materijalnim priložima ili na bilo koji drugi način, u proteklih 12 godina pomagali i dalje pomažu udruzi u njenom milosrdnom radu. O. Vuk je iznio detaljne podatke o obiteljima kojima je pružena pomoć u protekloj godini, izražavajući svoju zahvalnost svima onima koji su svojim priložima pomogli da se ublaži silna

patnja kojoj su izložene obitelji invalida i branitelja domovinskog rata. Tisuće hrvatskih iseljenika nesebično je pomagalo da udruga postane prepoznatljiv simbol zajedništva iseljene i domovinske Hrvatske, te se tako ostvarila početna zamisao udruge utkana u slogan „Hrvat za Hrvata“. I u teškim ekonomskim uvjetima u kojima se nalazi dio hrvatskih iseljenika uz sve manja novčana primanja ne smanjuje se želja da se barem ublaži životna patnja u kojoj se nalaze obitelji poginulih i nestalih hrvatskih branitelja, kao i invalida domovinskog rata.

Tekst i snimka: Anđela Drmić

Podpis pod sliku: Hrvati su sudjelovali u narodnim nošnjama

U nedjelju 2. ožujka u Schwäbisch Gmündu služano je misno slavlje u kojem su sudjelovali Nijemci, Poljaci, Talijani i Hrvati. Misno slavlje predvodio je njemački svećenik Hermann Friedl uz koncelebraciju vlč. Roberta Klokera, voditelja Hrvatske katoličke zajednice don Vjekoslava Šaravanja te mons. Franciszeka

Boguckoga, voditelja Poljske katoličke zajednice.

U cijeloj biskupiji Rottenburg-Stuttgart, kojoj pripada i Schwäbisch Gmünd, Crkva je organizirana kroz dušobrižničke jedinice. Naime, u ovoj biskupiji, ali i cijeloj Njemačkoj, posljednjih nekoliko godina nedostaje svećenika koji bi pokrivali pojedinač-

ne župe te se zato teži udruživanju župa. Ovo se smatra budućnošću praktičnog života Crkve. U propovijedi je istaknuto da je zadaća Crkve organiziranje župa u dušobrižničkim jedinicama. Tako Schwäbisch Gmünd obuhvaća sedam katoličkih zajednica u kojima je 9768 katolika.

Zajedništvo Hrvata i Nijemaca očituje se i u aktivnostima zajedničkih proslava. Župa sv. Franje iz Schwäbisch Gmünd-a ove godine slavi stogodišnjicu svojega osnutka. U toj župi i Hrvatska katolička zajednica ima misna slavlja i svoje prostorije te će tu Katoličku zajednicu pohoditi vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. I Nijemci i Hrvati zajednički sudjeluju u pripremama. Misno slavlje služit će se u subotu 7. lipnja s početkom u 18.30, a u nedjelju 8. lipnja u 12.30 nakon kojega slijedi ručak. Ulaznice su već u prodaji, a mogu se naručiti i na broj mobitela 0171/266 2628 (don Vjekoslav Šaravanja). ■

U Koblenzu, kao i u drugim gradovima u Njemačkoj u kojima žive Hrvati, svečano je proslavljen Uskrs. Svečano je proslavljen čitavi Veliki tjedan, a vrhunac je bio na Veliku subotu navečer, kada je Uskrsno bdijenje započelo u 22.00 sati. Crkva sv. Franje bila je premalena da primi sve Hrvate koje ni kilometri ni zima nisu spriječili da sudjeluju u tom prekrasnom obredu. Počelo je obredom blagoslova vatre i unošenjem uskrsne svijeće u crkvu, u kojem su sudjelovali uz voditelja misije vlč. Stjepana Zadravca i ministranti. Vlč. Zadravec je u propovijedi istaknuo: „Žrtve koje ste podnijeti dolazeći na sve obrede neka bude mali udio u patnjama koje je Krist podnio za nas.“ **Tekst i snimka: Jakov Vranković**

Već godinama u korizmenom vremenu u HKZ Sindelfingen organizira se tradicionalna priprava za brak kojoj je cilj da se mladi koji će uskoro sklopiti sakrament ženidbe pripreme za taj važan čin. Na četvorodnevnom tečaju, kojega je organizirao voditelj HKZ Sindelfingen fra Marinko Vukman, sudjelovalo je 13 parova.

Tekst i snimka: Bono Žepić

BAD CAMBER-ERBACH

Sedamdeseti rođendan o. Alilovića

Na svetkovinu Blagovijesti, 25. ožujka, u Bad Camber-Erbachu, kod Limburga, franjevac Provincije Bosne Srebrene fra Ivica Alilović, proslavio je 70. rođendan. Na euharistijskom slavlju služenom u crkvi sv. Antuna u Oberseltersu bili su mnogi župljani na čelu s mjesnim čelnicima Alfredom Meyerom iz Erbacha i Ottmarom Stahlom iz Oberseltersa, jer je slavljem upravljatelj župe sv. Antuna u Oberseltersu i sv. Mauricija u Erbachu. Uvečer je upriličeno svečano slavlje u dvorani grada Bad Cambergu. Počasni gosti bili su: fra Živko Petričević, dr. Bruno Plancher, pročelnik Župnog vijeća iz Erbacha, Christel Stahl, pročelnik Župnog vijeća iz Oberseltersa, Heinz-Josef Scahaaf, Alfred Meyer, pročelnik Erbacha i Rajko Radišić, pročelnik Hrvatske kulturne zajednice iz Koblenza. Uzvanici su darovali slavljenu 4.000 eura za potporu humanitarne udruge „Kruh sv. Ante“ iz Sarajeva. Slavljem su svi zahvalili. Fra Ivica se rodio 25. ožujka 1938. godine u Donjoj Rovni, Busovača, BiH. Osnovnu školu završio je u Vitezu, a gimnaziju u Visokom, gdje je 1959. godine položio ispit zrelosti. Tu je bio i u noviciatu, a nakon novicijata otišao je na odsluženje vojnog roka. Bogosloviju je započeo u Sarajevu, a završio u Mönchengladbachu. U Sarajevu je zaređen za svećenika 2. svibnja 1965. godine. Prvih deset godina svoje svećeničke službe fra Ivica je proveo kao kapelan u biskupiji Essen. Od 1979. do 1985. bio je gvardijan u Fojnici, a od 1985. do 1991. godine bio je župnik u Gornjim Bogićevcima, Okučanima, i Dragaliću, a od 1993. do 1997. za Hrvate – šokce i za njemačku manjinu u Mađarskoj. Godine 1997. vraća se ponovno u Njemačku, u koju je proveo prve godine svoje svećeničke službe i preuzima župu u Hadamaru, a nakon tri i pol godine odlazi u Niederahr, gdje ostaje do konca svibnja 2003., a 1. rujna 2003. godine preuzeo je službu upravitelja župa sv. Mauricija u Erbachu i sv. Ante u Oberseltersu.

Berislav Nikić

U SPOMEN

Fra Pavo Vladislav Obrdalić

U Zagrebu je 23. veljače od posljedica moždanog udara preminuo fra Pavo Vladislav Obrdalić, član Franjevačke provincije Bosne Srebrene. Fra Pavo rođen je 9. veljače 1935. u Vareš-Majdanu od roditelja Ivana i Ankice rođ. Slugić. Osnovnu školu završio je u Vareš-Majdanu, Franjevačku klasičnu gimnaziju u Viskom a filozofsko-teološki studij u Sarajevu i Ljubljani, gdje je i diplomirao 1962.

Redovničko odijelo obukao je 14. srpnja u Kraljevoj Sutjesci, gdje je položio i prve zavjete 15. srpnja 1954. nakon završenog novicijata. Svečane zavjete položio je u Sarajevu 8. prosinca 1957. Za svećenika je zaređen 15. srpnja 1962. u Fojnici. Fra Pavo je pastoralno djelovao kao župni vikar u Zenici i Breškama. Godine 1964. odlazi u Njemačku gdje je župni vikar na njemačkoj župi do 1977. Od 1977. do 1994. voditelj je Hrvatske katoličke misije u Moersu. Nakon povratka u provinciju preuzima dužnost ravnatelja HKO Kruh sv. Ante a zatim voditelja podružnice Kruha sv. Ante u Splitu (1997.–1999). Od godine 1999. boravio je u franjevačkom samostanu u Kraljevoj Sutjesci. Fra Pavo je bio definitor (1994.–1997.) i tajnik Provincije od 1997. do 2000.

Misa zadušnica služena je 26. veljače u Kraljevoj Sutjesci u kojoj je i pokopan.

IKA/FIA

VAŽNA OBAVIJEST

Katolička duhovna riječ „Trenuci za razmišljanje“ – Emisija „Radio Forum“ WDR-a iz Kölna – informativi je magazin s aktualnim temama, izvješćima, reportažama savjetima iz Njemačke i zemlje porijekla. Emitira se svakog dana osim subote od 20.00 do 20.30 sati u okviru WDR-ovog programa Funkhaus Europa.

Katolička duhovna riječ „Trenuci za razmišljanje“ emitira se nedjeljom u naznačenom vremenu. Repriza emisije može se čuti na području NRW-a i Bremena od ponedjeljka do petka od 5.30 do 6.00 sati.

Autori i čitači katoličke duhovne riječi „Trenuci za razmišljanje“ u 2008. godini su:

- u travnju **fra Branko Brnas**
- u svibnju **Stanka Vidačković**
- u lipnju **dr. Adolf Polegubić**
- u srpnju **fra Marinko Vukman**
- u kolovozu **dr. fra Ivan Leutar**
- u rujnu **Zvonko Orlović**
- u listopadu **Dominik Spajić**
- u studenome **đakon Mato Valjan**
- u prosincu **delegat fra Josip Bebić**

Kontakt mail: radioforum@wdr.de ili adresa: Westdeutscher Rundfunk Köln, Redaktion Südosteuropa, Postfach, 50600 Köln. WDR Funkhaus Europa se u Sjevernoj Rajni Vestfaliji (NRW) može čuti preko UKW-frekvencije 103,3 u Bremenu i dijelovima Niedersachsena preko frekvencija 96,7 i 92,1. Ako živite u drugim saveznm zemljama i želite znati točnu frekvenciju, onda se radi točnosti podataka najbolje obratite vašoj zemaljskoj javno-pravnoj radio i tv-postaji!

Internet-live-stream: www.funkhauseuropa.de

O. Dominik Marijan Kovač

O. Dominik Marijan Kovač, franjevac konventualac, preminuo je nakon duge i teške bolesti, okrijepljen svetim sakramentima, 19. ožujka u zagrebačkoj bolnici „Sveti Duh“. Misa zadušnica služena je 25. ožujka u crkvi sv. Antuna Padovanskoga na Sv. Duhu u Zagrebu. Nakon sv. mise tijelo pokojnika položeno je u samostansku grobnicu u kapelici Sv. Duha.

Misu zadušnicu i pogrebne obrede predvodio je zagrebački pomoćni biskup mons. Vlado Košić. U koncelebraciji je bio general Reda franjevac konventualac o. Marco Tasca, provincijal Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualac o. Đuro Hontić i provincijal Slovenske provincije sv. Josipa franjevac konventualac o. Milan Kos, generalni definitor Reda za Srednju Europu o. Miljenko Hontić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić, prelat Vladimir Stanković, te još četrdesetak svećenika među kojima većina franjevci konventualci iz samostana u Hrvatskoj, Sloveniji i Njemačkoj. Misi su pribivali i mnogobrojni vjernici rodne župe o. Dominika, potom hrvatskih župa na kojima je djelovao, te vjernici iz Njemačke. Biskup Košić je prenio izraze sućuti kardinala Josipa Bozanića, te podsjetio kako i nama danas Isus postavlja isto pitanje koje je postavio Mariji Magdalenini „zašto plačeš“. No, osobito ovi dani u svjetlu Isusove pobjede nad smrću daju nam poticaj. Njegova nasljedovanja. Podsjetio je na djelovanje o. Dominika, koji je osobito primajući sakrament svećeničkoga reda time bio drugi Krist za narod kojem je služio i u našoj domovini, a osobito u Njemačkoj. Zahvalio je o. Dominiku za njegovo redovničko služenje koje je bilo znak eshatološkog svijeta kojem svi težimo. Neka nas sve njegov primjer ohrabri, da ovo nije tek tužni ljudski rastanak već slavlje uskrsnuća i života, rekao je na kraju propovijedi biskup Košić. Po završetku mise, tajnik Provincije o. Tomislav Glavnik pročitao je pismo s izrazom sućuti riječkog nadbiskupa Ivana Devčića, urednika „Zvona“ u kojima je pokojnik dugi niz godina surađivao, te poglavarice sestara klarisa. Opraštajući se od pokojnika u ime Hrvatskoga du-

šobrižničkog ureda u Njemačkoj, svih hrvatskih katoličkih svećenika i pastoralnih suradnika i čitavog hrvatskog katoličkog puka u Njemačkoj, o. Bebić je istaknuo kako je pokojni o. Dominik imao puno vrlina, volio je život, ljude, radovao se susretu s ljudima, a svoju bolest je strpljivo podnosio. Zahvalio je Bogu za takav dar života, te za sve pastoralne i humanitarne djelatnosti koje je poticao i u kojima je o. Dominik sudjelovao.

Životni put o. Dominika predstavio je o. Đuro Hontić koji se od njega i oprostio u ime Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevac konventualac. O. Dominik Kovač rođen je 27. listopada 1943. godine u mjestu Plešci, općina Čabar, od oca Ivana i majke Marije rođ. Zbašnik. Privremene zavjete u Redu franjevac konventualac položio je 2. kolovoza 1961., a svečane 4. listopada 1966. godine. Filozofiju i teologiju pohađao je od 1962. do 1968. u Zagrebu. Za svećenika je zaređen 31. ožujka 1968. godine u Zagrebu. Bio je zauzeti pastoralni radnik u vinogradu Gospodnjem. Na početku svoga svećeništva službovao je kao župni vikar u župi sv. Blaža u Zagrebu (1968.–1969.). Od 1969. do 1971. godine bio je upravitelj župe Uznesenja BDM na nebo u Molvama. Kraće vrijeme 1970. godine upravlja i župom Ždala, potom je župni vikar u župi Bezgrešnog Srca Marijina u Vinkovcima (1971.–1976.), upravitelj je župa Kukuljanovo i Škrlevo u Riječkoj nadbiskupiji (1976.–1980.). Najdulje i najplodni-

je razdoblje djelovanja o. Dominika bilo je ono vezano uz HKM Hanau-Fulda-Marburg. Djelujući kao svećenik među hrvatskim vjernicima kroz 26 godina (od 1. rujna 1980. pa sve do 9. srpnja 2006.), ostavio je duboko urezan trag. Misijska u Hanau bila je domovina u tuđini! Na posebno svečan način, o. Dominik je upriličio 25. i 30. obljetnicu HKM Hanau. Osjećao ju je svojim djetetom. I s pravom. Godine žrtve i predanja ljudima bile su čin posvojenja djeteta, kojega je na simboličan način prihvatio 1980. godine kada je misijska djelovala tek 7 godina. Godine izbjivanja iz domovine i neumoran rad, pri kojem nije stizao misliti na sebe, koliko se više trudio izgarati za druge, više puta su ozbiljno narušili njegovo ionako krhko zdravlje. Dva puta je bio biran u Prezbitersko vijeće biskupije Fulda, a dijecezanski biskup mons. Heinz Josef Algemissen imenovao ga je 8. lipnja 2006. godine počasnom titulom „Duhovnog savjetnika“. Nebrojeno puta i na razne načine pomagao je svoj rodni kraj i postao istinski dobrotvorom. U humanitarnim akcijama za vrijeme Domovinskog rata organizirao je pomoć, koja se dovozila u Hrvatsku da bi se na taj način ublažila neimaština mnogih izbjeglih i prognanih. O Božiću i korizmi u Zagreb u pučku kuhinju sv. Antuna, stizala bi redovito financijska pomoć, što ju je marljivo sakupljao sa svojim vjernicima u HKM Hanau-Fulda-Marburg.

Provincijal o. Hontić je podsjetio kako se pokojnik bavio i novinarskim i spisateljskim radom. Objavio je oko 1200 članaka u različitim crkvenim novinama i časopisima, među kojima i u „Živoj zajednici“. Autor je desetak knjiga s tematikom iz života svetaca, slavlja sakramenata, pastoralnim susretima s vjernicima, hodočašćima i posjetima brojnim svetišlima te reportažama iz hrvatskih crkava i župa. O. Hontić je zahvalio Svemoćem Bogu za jedan predani, redovnički i svećenički život, te također zahvalio medicinskom osoblju, te subraći koja su mu u danima bolesti bili blizu, kao i o. Josipu Bebiću i svima koji su uputili izraze sućuti. Zahvalio je biskupu Košiću na predvođenju misnog slavlja, kao i Ocu generalu.

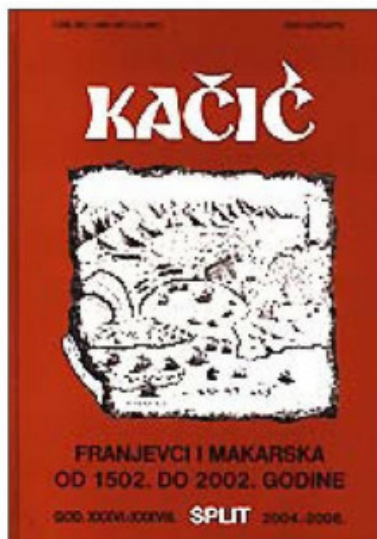
Marija Belošević

O franjevcima i Makarskoj

Franjevci i Makarska – radovi znanstvenog skupa „Franjevci i Makarska” održanog u prigodi pet stoljeća od prvog pisanog spomena franjevacu u Makarskoj, 17.–20.10.2002., Kačić – zbornik Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja, Split, 2004.–2006., 1200 str.

Kad je 1968. godine trebalo proslaviti 500. obljetnicu dolaska franjevacu u Zaostrog i preuzimanja samostana, koji su napustili augustinci, prihvaćen je prijedlog nekih fratarata da se u toj prigodi održi znanstveni skup, koji će osvjetliti dugo povijesno razdoblje – pet stoljeća – života i djelovanja zaostroških franjevacu. Nakon više razgovora i savjetovanja, predloženo je čelnicima Makarske da grad bude nosilac toga znanstvenog skupa i da tematika ne bude vezana samo uz polumilenijski jubilej samostana sv. Marije u Zaostrogu, nego da se obrade i druga važna pitanja iz prošlosti cijeloga Makarskog primorja. Zamisao je konačno ostvarena i Znanstveni skup je održan od 28. do 30. rujna 1969. godine u Makarskoj i Zaostrogu, a Zbornik Znanstvenoga savjetovanja o Makarskoj i Makarskom primorju objavljen je 1970. godine. To je prvi znanstveni skup o prošlošći Makarskoga primorja.

Makarski su franjevci nedavno proslavili svoj veliki jubilej: petstotu obljetnicu prvoga pisanog svjedočanstva da su u Makarskoj uz crkvu i samostan Svete Marije nastanjeni i da tu djeluju franjevci (1502.–2002.)

Taj je jubilej proslavljen u Makarskoj od 17. do 20. listopada 2002. godine: Izložbom, Znanstvenim skupom, koncelebriranjem sv. Misom, svečanim „Te Deum”, otkrićem brončanoga spomenika Franjevcu, prvim tiskanim samostanskim „vodičem” i zajedničkim blagovanjem i druženjem.

Uz brojne crkvene i građanske uzvanike, u slavlju je sudjelovalo vrlo mnogo franjevacu Provincije Presve-

toga Otkupitelja, od kojih je ogromna većina završila studij filozofije i teologije u samostanu u Makarskoj.

Predsjednik Odbora, koji je pripremao slavlje, bio je dr. fra Željko Tolić, profesor povijesti na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, koji je kasnije postao provincijal. Tiskanja Zbornika prihvatio se Urednik Zbornika „Kačić” fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić. Zbornik je podijeljen u više cjelina: I. Petstoljetna povijest (9 članaka); II. Duhovne vrijednosti i duhovni život (4 članka); III. Prosvjeta i školstvo (5 članaka); IV. Umjetnička baština (11 članaka); V. Pisana riječ (6 članaka); VI. Još neka važna pitanja (5 članaka). Priloženi su: Ljetopis slavlja petstoljetne franjevačke nazočnosti u Makarskoj, Odjek jubileja makarskih franjevacu u tisku i Suradnici u ovom broju Zbornika „Kačić”.

Na početku su doneseni pozdravni govori i pristigle čestitke. Sve je popraćeno odgovarajućim slikovnim priložima, a na kraju je kazalo osobnih imena i zemljopisnih naziva.

Kao i u drugim svescima Zbornika, naveden je popis suradnika u ovom broju Zbornika kao i izdanja Zbornika „Kačić”.

Fra Hrvatinić Gabrijel Jurišić

Što muškarci trebaju znati o ženama?

- 1) Kad nas kritizirate, postajemo još gore?
- 2) Kad nam dajete komplimente, postajemo bolje!
- 3) Kad nas pokušavate promijeniti, mi se tome opiremo!
- 4) Kad nas prihvatite takve kakve jesmo, mi se pokušavamo promijeniti!
- 5) Kad nam ne pomažete, razbjesnimo se zbog toga!
- 6) Kad ste nam spremni pomoći, zahtijevat ćemo da se odmorite!
- 7) Kad prigovarate djeci, pomislit ćemo da nas mrzite!
- 8) Kad je vaše stajalište pozitivno i ohrabrujuće, tada smo svjesne da nas volite!
- 9) Kad ste prezauzeti da biste nas saslušali, prigovaramo i zanovijetamo!
- 10) Kad odvojite vrijeme za razgovor, gotovo da vam i nemamo što prigovoriti!
- 10) Zapravo, kad smo voljene, vrlo nam je lako udovoljiti!

Iz knjige: Florence i Fred Littauer, „Nakon svakog vjenčanja slijedi brak”, V.B.Z., Zagreb, 2002.

Savjeti za život i brak

- Nikad ne čekaj da se drugi promijeni. Započni ti prvi!
- Problemi su osobni. Ne očekuj izvan sebe njihovo rješavanje!
- Uvijek budi u stvarnosti. Ne prepusti se iluzijama i idealiziranjima!
- Promatraj drugoga onako kako bi promatrao sebe. Budi objektivan!
- Nikad se ne osjećaj žrtvom drugog!
- Ne troši energiju na analiziranje ponašanja ili stavova drugoga; radije ispituj sebe i prema tome djeluj!
- Ne maštaj o mogućem boljem bračnom partneru od svojeg! To je samo način da pobjegneš od vlastite odgovornosti.
- Ne dopusti da te uvjetuju partnerove reakcije. Nastavi svojim putem koji je takav da ćeš uzeti u svoje ruke svoj život!
- Čini da se drugi osjeća prihvaćen i ljubljen. Samo ćeš ga tako uspjeti promijeniti!

Prema: Dario Miletić, „Kana”, ožujak 2008., str. 36

Crtice o ljudskim sudbinama

Jozo Župić, „Bauštelac“, vlastita naklada, Ludwigsburg, 2008. 127 stranica.

Predstavljanje najnovije knjige voditelja Hrvatske katoličke zajednice Ludwigsburg fra Jozu Župića „Bauštelac“ bilo je u Ludwigsburgu 29. veljače. O knjizi je govorila prof. Marija Prpić koje tekst donosimo u nastavku u cijelosti. Knjiga je predstavljena i u Berlinu 22. veljače u HKD V. F. Mažuranić, a 23. veljače u Hrvatskoj kulturnoj, umjetničkoj i sportskoj zajednici. O knjizi je govorila prof. Helena Perić-Jadrić.

Kao i prethodne dvije objavljene knjige „Glas iz tuđine“ i „Čarli“, novoobjavljeno djelo fra Jozu Župića „Bauštelac“ skup je već objavljenih crtica u „Slobodnoj Dalmaciji“.

Prvo pitanje koje nam se nameće kad uzmemo knjigu u ruke je zašto naslov knjige Bauštelac. Tražeći pravu hrvatsku riječ za ono što predstavlja taj pojam, čovjek se nemalo iznenadi shvativši da je nema. Nije dovoljno reći graditelj, radnik na gradilištu ili nešto slično. Ovi pojmovi nisu toliko obuhvatni i ne predstavljaju uistinu ono što znači bauštelac. To je čovjek i/ili suprug i/ili otac koji se bori svim snagama za svoju obitelj, koji cijeli život ili barem polovicu njege jede kruh sa sedam kora i pita se hoće li ikada stići do te mekane sredine, koji dolazi u misiju na čašicu razgovora na materinjem jeziku, pjesmu, šalu i iskreni osmijeh, koji nedjeljom dolazi na misu po utjehu i snagu za još jedan tjedan u tuđini. To sve je bauštelac, čovjek kojeg nam fra Jozo zorno prikazuje u svim svojim štivima. No, isto tako nas upozorava

rava da smo svi mi bauštelci bez obzira gdje radili i zarađivali za život. Velike se bauštelevke odvijaju u svakom čovjeku, na intelektualnom, duhovnom, profesionalnom i inom planu. Svako dijete ima svoju bauštelu: u dječjem vrtiću ili školi, svakom roditelju je njegovo dijete najveća bauštelu. I tako smo svi mi bauštelci, mali i veliki, stari i mladi.

Lagano, gotovo lepršavo štivo slikovito nam prikazuje ljude i situacije u domovini i ovdje, u tuđini. Pisane jezikom prilagođenim i razumljivim svima, crtice povezuju rodnu nam grudu i tuđinu, ljude koji već godi-

nama jedu kruh sa sedam kora i njihove najmilije koji ih čekaju u domovini. Crtice su to o sudbinama ljudi ovoga kraja sakupljenih iz svih krajeva RH u kojima se mi svi možemo prepoznati, poistovjetiti i suosjećati, ali i zapažanja svakodnevnih situacija, sitnica na koje u žurbi niti ne obraćamo pozornost ili ih smatramo potpuno nevažnima u ovom našem vremenu podređenom kapitalizmu i njegovim zakonima. Čitajući možemo si, gotovo plastično, a onda i živo, zamisliti opisane situacije i sudionike u njima – igranje balota, ženske razgovore, dječju igru i smijeh, narodnu pjesmu...

Fra Jozo nam se prikazuje kao čovjek s izuzetnim osjećajem za detalje i kao svećenik dušobrižnik koji svakodnevnicu povezuje s Biblijom i razjašnjava nam dublji smisao, upućuje nas i tješi. Šalje nam jasnu poruku u svakoj crtici, odgaja nas i upozorava da ne zaboravimo male stvari i male ljude oko nas koje nas čine istinski sretnima te da se ne uljuljamo u sivilo svakodnevnice.

Tko nije imao priliku pročitati ovo izuzetno djelo u „Slobodnoj Dalmaciji“ sada, dobiva izvanrednu priliku koja se ne smije samo tako ispustiti iz ruke. Stoga, uživajmo u još jednoj fra Jozinoj poslastici.

Prof. Marija Prpić

Naš bauštelac

Jesensko jutro. Malo je prohladno. Ali, bit će sunca. Nogostupom žuri radničkim korakom naš bauštelac. Naš graditelj. U desnoj ruci drži novine, a u lijevoj plastičnu šalicu s vrućom kavom. Nakrivljena kapa. Izbačena košulja. Uprljan, u teretnim cipelama žuri na bauštelu, na gradilište. Tamo će popiti i svoju jutarnju kavu koju je upravo kupio u prodavaonici kruha i raznih drugih peciva. A, njegove misli? Tko bi znao? Možda su u Bosni i Hercegovini. Kod

starih roditelja, žene i djece. Možda se u sebi muči kako odgovoriti na nedavno pristiglo pismo od njih. Pred njim su mjeseci teškoga rada. E, kad bi sutra bio Božić i božićni blagdani. Doći će i to. A, onda će poći k svojim. Da ih se nagleda, da ih čuje, da popriča s njima i ispriča se zbog nepisanja i odgovaranja na njihova pisma. Usput će pokazati i svoje novo odijelo što ga je kupio na velikom ljetnom sinizanju. Uživat će u domaćoj spizi. Na čistom zraku. Doživjet će toplinu i blizinu rodnog ognjišta i na trenutak zaboraviti hladnoću bau-

štelevke, svoga gradilišta. Gradilišta u koje ugrađuje godine svoje. Gradilišta što mu utiskuje žuljeve u ruke, crte na lice i skraćuje dane da bi drugi mogli živjeti i produžiti svoje dane.

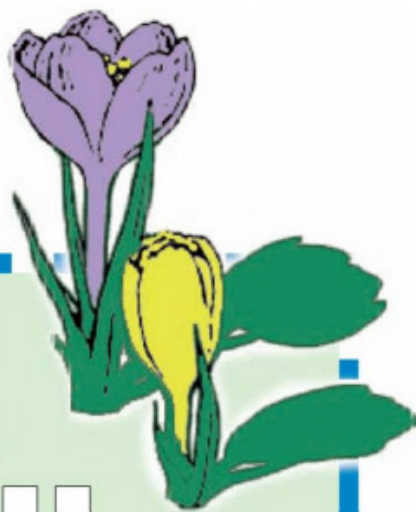
A onda opet nazad. Svako jutro s novinama u desnoj ruci, šalicom kave u lijevoj. S nakrivljenom kapom i izbačenom košuljom. U teretnim cipelama. Radničkim korakom prema baušteli. Prema gradilištu. To vam je naš bauštelac.

Jozo Župić
Iz knjige „Bauštelac“, str. 59.

Napisala i priredila: Željka Čolić

Dragi mladi čitatelji!

Proljeće je stiglo, iako je još prohladno. I ovoga smo vam puta pripremili, nadamo se, zanimljiv sadržaj. Budite nam dobro uz cvjetni proljetni pozdrav.

Posloži slova i dobit ćeš pet „pozdravnih“ pojmova

BOZGOM

BARDO NAD

VAHLJNE SUSI

OD ĐANJEVI

ROBAD ČEREV

Zanimljiva priповijest

Pozdravljanje i ...

Mama, naša nova susjeda je čudnovata. Uopće ne pozdravlja, niti voli djecu. Kao da nas uopće ne vidi, tuži se Lili svojoj mami. „Ne mogu vjerovati, zlato, meni se čini veoma ugodnom i nemam dojam da ne voli djecu. Sigurno ste tu nešto pogrešno shvatili“, odgovori mama sa smješkom. Ali, Lili je bila uvjerena da je nova susjeda neugodna osoba. Ona, kao i njene prijateljice su se već počele bojati te susjede, jer im se činila uvijek namrgođena i loše volje. Sljedećeg dana, kad se Lili vraćala iz škole, iz suprotnog pravca je dolazila ta nova susjeda. Lili je srce počelo glasno lupati odzvanjajući joj u ušima. Spopao ju je veliki nemir. Ipak je, smognuvši svu hrabrost izustila tiho: „Dobar dan!“, jer je mama „podcrtala“ da uvijek mora pozdravljati starije osobe, koje poznaje. Ne bi se moglo reći da Lili poznaje novu susjedu, ali ipak se pridržala maminog upozorenja pristojnog ponašanja. I, sve je bilo uzalud. Susjeda je porred Lili prošla kao da je ne vidi. Kad je stigla kući, odmah je odjurila mami i uzbuđeno pričala: „Mama, mama, sreća sam na putu novu susjedu i pristojno pozdravila, a ona ništa, kao da me ne vidi. Pa, to nije pristojno tako se ponašati. Zar pristojno ponašanje vrijedi samo za djecu?“ Mama se zamisli i polako odgovori: „Da u pravu si. To nije lijepo. Baš me to začuđuje. Gospoda Vesna inače uvijek pozdravlja.“ Lili će odmah: „Da, možda s tobom ili s odraslim. Nas djecu ona ne voli, ja ti kažem. Ona je bezvezna.“ „Ne mogu vjerovati da ta ugodna gospoda ne voli djecu. Uvijek je razgovorljiva i ugodna. To je sigurno ne-

sporazum. Ne trebaš se nje bojati“, odgovori mama zamisljeno. Lili nije bila uvjerena.

Drugi dan, kad se vratila iz škole, dogodilo se nešto strašno. Počelo je s tim da je ona zaboravila ključ od kuće, a mama nije bila kod kuće. Sva nesretna i uplakana je sjedila na stepenicama pred kućom, kad je naišla nova susjeda. Lili, u svom jadu, nije joj posvećivala toliku pažnju, ali se susjeda s ugodnim glasom njoj obratila: „Zlato, zašto si ovdje sama i tako uplakana?“ Lili se ohrabрила, pa reče: „Zaboravila sam ključ, a mama će doći tek za dva sata.“

Gospoda Vesna će nježno: „O, to je nezgoda. Podi sa mnom. Pričekaj u toplom, dok ti mama dode. Sigurno si i gladna. Hodi, nemoj se bojati!“ Lili nije mogla vjerovati da je to ista susjeda. Osjetivši ljubaznost i razumijevanje, pošla je s njom. Kad su sjedile u kuhinji, Lili hrabro reče: „A, ja sam mislila da Vi ne volite djecu. Jučer kao da ste bili druga osoba, niste me ni primijetili, iako sam Vas pozdravila.“ Susjeda se iznenadi: „Oprosti, molim te, ali moje naočale su na popravku, pa ti ja ne vidim dobro. Maloprije sam išla po njih, pa sad opet sve dobro vidim. Već nekoliko dana sam čekala da mi poprave staklo. Žao mi je što si dobila taj dojam. Ti si uvijek dobrodošla. Ja ti imam i unučad, kad mi dođu u posjet, dodi i ti na igranje.“ Lili je ostala bez riječi. Sad joj je bilo sve jasno. Mama je bila u pravu. Ipak je bio nesporazum. Susjeda je ipak ljubazna ... Jedva je čekala da mami ispriča novost da ima novu prijateljicu. ■

Izgubljene riječi

Upiši riječi na odgovarajuće mjesto

znak – desne – zemljama – međusobno – često – običaja – danas – pozdravlja – ispred – pažnje – dodir

Na svijetu se ljudi _ _ _ _ _ pozdravljaju na različite načine. Način pozdravljanja potječe iz raznih _ _ _ _ _ kulture i vjere nekog naroda. Običaj davanja _ _ _ _ _ ruke (rukovanje) dolazi iz davnog vremena, dok su plemena još _ _ _ _ _ međusobno ratovala. Rukovanje je bio _ _ _ _ _ dobre namjere – znači prijateljski prilaz bez oružja. Taj način pozdravljanja se do _ _ _ _ _ ustalio i proširio. Posebno u europskim _ _ _ _ _ je uobičajen pozdrav rukovanja. U azijskim kulturama se _ _ _ _ _ naklonom prednjeg dijela tijela, a u indijskim sklapanjem ruku _ _ _ _ _ prsa kao da se moli. U ovim kulturama nije dozvoljen _ _ _ _ _ rukama. Pozdravljanje je uvijek znak _ _ _ _ _ i pristojnosti prema drugom.

Znate li

- da se Inuiti (Eskimi) pozdravljaju „nos od nos“, jer je to radi hladnoće jedini dio tijela, koji je otkriven.
- da u Indiji ne postoji običaj dodirivanja u javnosti. Pogotovo se ne smije dotaknuti glava nekoga, jer oni smatraju glavu sjedištem duše.
- da se u arapskim zemljama pozdravljaju zagrljajem i ljubljem u obraz. Starijim osobama se ljubi ruka.
- da u Japanu naklon mlađe osobe mora biti niži, nego starije osobe i da se mora gledati pritom u oči.

Rješenje: 1b, 2c, 3a, 4b, 5c

Pitalice

- 1) U kojem godišnjem dobu cvjeta priroda
a) zimi
b) u proljeće
c) u jeseni
- 2) Koliko ljudi ima na svijetu?
a) 6,4 miliona
b) 6,4 tisuće
c) 6,4 milijarde
- 3) Koji hrvatski grad je bio samostalna država /republika u davno vrijeme?
a) Dubrovnik
b) Split
c) Šibenik
- 4) Tko je bio kažnjen, jer je bio uvjeren da Zemlja kruži oko Sunca?
a) Albert Einstein
b) Galileo Galilei
c) Alfred Nobel
- 5) Kako se zove znanost, koja se bavi proučavanjem zvijezda?
a) astrologija
b) kosmologija
c) astronomija

„Šale“

Na tržnici

- Susjeda, pošto su jaja?
- Cijela po tri kune, a razbijena po kunu.
- Dajte mi onda, prosim vas, razbijte deset komada!

Tata i sin

- Razgovaraju tata i sin.
Tata pokuca po drvenim vratima i kaže sinu:
– Sine, glup si kao ovo drvo!
A, sin na to odgovori:
– Tata, netko je kucao.
A tata veli:
– Pusti, sine, ja ću!

Brzovav

- Žali se student prijatelju:
– Poslao sam ocu brzovav da mi žurno pošalje novac, jer sam na ulici.
– I, što je odgovorio?
– Sine, čuvaj se automobila!

Buđenje

- Došao gospodin iz grada u selo na odmor,
a gazda sa sela mu kaže:
– Nas na selu ujutro bude pijetlovi, gospodine.
– U redu, onda mu kažite da me probudi u 8 sati!

Ljiljana Čokić (iz Šibenika na Pariz)

Sv. Marko evanđelist

Rješenje pošaljite najkasnije do 30. travnja

Mariofil Soldo	Šahovsko otvaranje	Isusov nauk sirio, blagdan 25. travnja	Priča trkačica	Koji je malo grk, gorak	„Air signal officer“	Dogovoreni susret s kim	Mjesto kod Drniša	Puštinja u Čileu	Mjesto kod Očoca	„Tona“	Riječni otoci	Žena koja ne ljubi	Grad gdje je podnio mučeničku smrt	Krsto Odak
Nazivi						Rt u Turskoj							▽	
Namazači mađu						▽				Slovenski dnevnik				
On napiše...	▷									8.118. slovo				Rimska petica
Ivan Klasnić			„Repriza“		Mešetar u Smetaninoj operi					„Ultrakratki valovi“				▽
Svinja bijele pasmine			Mjesto kod Zadra		Staja					Otrovni alkaloid				
Sportska jedrilica				Dio broda za teret					Moderni košani sustav					Glazbenica Dekleva
Grad u Španjolskoj				Kovina sl. kositru				Austrijska glumica, Herta						▽
Ljetopis, godišnjak	▷													
Rodak po ocu														
Egipatski pisac	▽													
Dar: G, D			„Tempo“		Konjanici s oklopom									
Bio je ... sv. Barnabe	▷		Turska zarada											
Iransko nomadsko pleme														
Stari fenicki grad				„Robot“										
Švedska	▷			Grad u Istri										
Opuštanje s posla			Panama											
Isprava o otpuštanju			Njegov prvi učitelj je ...											
„Taksa“			Pjevač Pisk											
Jarbol			Novinar Kozul											
Tal. spisateljica Negri				Nesretni Zeusov sin										
Osvit				„Alt“										
					Onaj koji ispunjuje									

ZADARSKI NADBISKUP PRENDA OBRATIO SE JAVNOSTI U POVODU HAŠKOG SUĐENJA HRVATSKIM GENERALIMA

S generalima u molitvi i mislima

Meni, a vjerujem i nikome u hrvatskoj javnosti, nije prihvatljiva formulacija Haškog tužiteljstva da je ono što se činilo za vrijeme rata, s ciljem da se oslobodi i ujedinjeni hrvatska država, udruženi zločinački pothvat.

Što je zadarski nadbiskup Ivan Prenda rekao u dokumentarnom zapisu koji je na početku haškog procesa obrana generala Ante Gotovine prikazala u uvodnom nastupu? „Dužni smo biti povezani s generalima u molitvi i mislima i dati im duhovnu podršku da izdrže u ovim teškoćama. Na ovome svijetu nije jednostavno izvagati mjeru onoga što treba netko trpjeti, mjeru pravednosti i onoga što bi pred svakim čovjekom trebalo biti prema njegovoj zaslugi. Ali i u ovom trenutku koji nije jednostavan, kao vjernici svjesni smo da pred Bogom možemo biti mirni kad učinimo ono što smo mogli učiniti“, rekao je zadarski nadbiskup te pojasnio razloge zašto je pristao dati garancije u korist obrane generala Gotovine i na čemu temelji tako iznesene stavove. Izjašnjavanje u korist generala proizlazi iz nadbiskupova osobnog poznavanja generala Gotovine za vrijeme ratnih zbivanja.

Neprihvatljiva formulacija Haškog tužiteljstva

„Osjetio sam se obvezatnim posve otvoreno i ovaj put reći – prvo: meni, a vjerujem i nikome u hrvatskoj javnosti, nije prihvatljiva formulacija Haškog tužiteljstva da je ono što se činilo za vrijeme rata, s ciljem da se oslobodi i ujedinjeni hrvatska država, udruženi zločinački pothvat. To je neprihvatljivo iz mnogo razloga jer je stvarnost sasvim drugačija. Ono što su činili generali bila je silna težnja jednog naroda, vlasti i jedne države da oslobodi područja koja su bila okupirana i etnički očišćena. Zato naši generali i ratnici koji su imali zadatak obaviti vojne operacije zaslužuju velika priznanja jer su dali neprolazni doprinos slobodi svoje zemlje i kasnijem razvoju koji pokazuje kako jedna slobodna država može izgrađivati svoju budućnost. Drugo: Ako je Haški sud pravi sud, istinski, objektivni, a trebao bi biti takav a ne politički sud; a bojim se da može biti politički sud i da se s tom namjerom želi izjednačiti krivnja agresora i onih koji su napadani, razarani

i uništavani; onda predviđam pozitivan ishod suđenja i oslobađanje optuženih generala. Naime, istinski sud koji traži argumente naći će da je obrana domovine i da su operacije za nje ujediničenje etički opravdani potezi i djelovanja; da je taj čin bio zakonit i izveden na vojnički način, sukladan međunarodnim propisima o ratovanju. Treće: rekao sam da su obrana generala i hrvatska Vlada, po mom sudu, dužni pružiti sve dokaze u korist generala, sve što je odražavalo ozračje i zapovjedne odredbe u vrijeme kad su se izvodile operacije. Ako je bilo kakvih zločina neka se dokažu i objektivno procesuiraju. Od toga ne bježi nitko, ni hrvatski generali, tako treba biti iz objektivnih i moralnih razloga na koje se pozivamo u onome što se zove ratno djelovanje. Ako se tako stvari postave, obrana i generali imaju izgleda da optužnica može pasti i mogu biti oslobođeni od tih optužbi“, izjavio je mons. Prenda.

i da su dužni držati se tih načela; osloboditi domovinu, ali znati da postoje i pravila ponašanja. Kad sam završio to predavanje general Gotovina mi je rekao: 'Jako mi je bilo važno da ste to rekli našim časnicima jer će oni voditi operacije. Ja ću se truditi da se toga držimo'. U kasnijim prilikama kad sam ga susretao, a bilo je to u našem Nadbiskupskom domu u prigodi blagdana, rekao je 'U mnogim prilikama mi je jako koristilo ono što sam čuo od vas, ali i mojim časnicima'. Bio sam spreman to izreći javno. Postoji taj dokument, sačuvano pisano predavanje koje sam održao. Taj dokument i danas posjedujem u originalnom izgledu“, rekao je nadbiskup Prenda.

Zadnji sud – Božji sud

Imajući na umu iscrpljujući sudski proces, mons. Prenda je hrvatskim generalima poručio: „Naši su generali sigurno u ozbiljnom psihičkom stanju, pod velikim pritiskom, daleko od svojih obitelji. Htio bih im reći da u takvim životnim prilikama treba imati povjerenja i istinu, u istinu koju su zastupali i što su činili. Treba imati povjerenja u ono što su učinili u najboljoj savjesti, za dobro domovine i naše slobode. I konačno, trebaju imati povjerenja da je zadnji sud Božji sud i da je savjest koju nosimo u sebi mjerilo onoga pred Bogom što smo učinili. Ljudima je mnogo nedostupno i nepoznato. Mnogi tendenciozno prosuđuju i mogu okrivljivati, ali čovjek pred Bogom zna što jest. Bog zna našu savjest i dubinu onog što nosimo u srcu. Htio bih potaknuti generale da budu hrabri, da će proći i to vrijeme neizvjesnosti i teškoća. Vjerujem da će se ipak pokazati da su ono što su činili zastupali na pravi način i da su i ovo što trpe sada iznova uložili u dobro domovine; da svoju čast i poštenje mogu sačuvati i biti ponosni na ono što su pretrpjeli i učinili. S druge strane, mislim da nisu sami i da je naša hrvatska javnost uz njih, jer smo svjesni da su zadužili svoju domovinu.“

IKA

Oslobađanje domovine sveta dužnost hrvatskih vojnika

U kolovozu 2007. god. nadbiskup je dao i jamstvo za generala da čeka početak suđenja sa slobode. „Kad sam prošle godine to bio zapitan od samog generala u želji da sa slobode očekuje suđenje, rekao sam mu da sam spreman reći svoju riječ koju sam izrekao u prilikama kad me pozvao da govorim časnicima o etici u ratu. To je bilo 1992. g. za vrijeme priprema akcije Maslenica kojom je oslobođen južni dio Hrvatske. Htio sam posvjedočiti da me general Gotovina osobno pozvao da pred sudionicima akcije govorim čega se trebaju držati po kršćanskim, etičkim načelima. Održao sam konferenciju i rekao da je oslobađanje domovine sveta dužnost hrvatskih vojnika. U vojnim akcijama se trebaju držati etike koja se traži i u ratnim operacijama. Rekao sam da nije etički silovati, razarati, ubijati civile i one koji su dočekali vojnike, istjerati ih iz kuća

Nažalost

Jozo dolazi u dućan i pita prodavačicu:

- Jeste li dobili nažalost?
- Kakvo nažalost?
- Pa jučer ste rekli da nažalost nemate!

Skijanje

Pita Haso Muju:

- Kako ti Fata skija?
- Ko grom, svaki put u drugo drvo.

Automat

Došao Jure u Njemačku i dok je šetao gradom primijeti automat s Coca-Colom. Ubaci kovanicu u automat, a cola ispadne van, i tako nekoliko puta. Naide Ante i upita ga:

- Jure, što to radiš?
- On će na to:
- Šuti Ante! Kad Jure igra, Jure i dobiva.

Sve super

Naišao Hercegovac na Dalmatinca pa mu kaže:

- Gdje si, prijatelju? Daj posudi mi 500 kuna.
- Nemam kod sebe – odgovori mu Dalmatinac.
- A kod kuće?
- Pa ... žena i dica super... Sve je u redu.

Labuđe jezero

Sretne Mujo Hasu u robnoj kući.

- Gdje si, što ima?
- Ma, tražim kupaće gaće.
- Što će ti kupaće gaće?
- Trebaju mi. Riješila Fata da me vodi na nekakvo Labuđe jezero sutra uvečer.
- A tako. Ja i moja žena nedavno smo bili na Figarovu piru, pa smo se nakupovali darova.

Biokemičar

Policijski zaustavio Andriju, gleda isprave pa ga upita:

- Što si po zanimanju?
- Ja sam biokemičar!
- Mene ne zanima što si bio, nego što si sada!

E-mail poruke

- E-mail poruke sastavite kratko i jasno.
- U poruci uvijek naznačite temu na koju se poruka odnosi.
- Ako šaljete presliku poruke, obvezatno to naznačite.
- Uz odgovor uvijek ponovite i upućeno vam pitanje.

- Uvijek napišite ime na kraju svoje e-mail poruke.
- Čitati tuđe e-mail poruke nije pristojno.
- Klonite se intimnosti; e-mail nije za to stvoren.
- Izbjegavajte pisati e-mail poruku velikim slovima.
- Ne šalžite reklamne materijale e-mailom ili faksom.

Pisma i obavijesti

- Napišite adresu u skladu s običajem zemlje u koju šaljete pismo.
- U poslovnom pismu budite kratki i jasni.
- Poslovni dopis pišite crnim slovima na bijelom papiru.
- U poslovnom pismu izbjegavajte duge uvode i završetke.
- Neutralno oslovljavanje nije pogreška.

- U potpisu pisma izbjegavajte inicijale.
- Ako oslovljavate imenom, potpišite se imenom.
- Pisma surpužnika nemaju granica.
- Privatno pismo treba pisati rukom.
- Budite pažljivi i pošaljite čestitku poštom.
- Pismom zahvalite na gostoprimstvu.
- Obavijestite posjetnicom o promjeni svoje adrese.

Voćna salata od miješanog voća

Posluživanje:

Prije posluživanja u voćnu salatu dodajte pšenične klice koje ste pomiješali sa smeđim šećerom.

Savjet:

Umjesto smeđeg šećera voćnu salatu možete aromom obogatiti bagremovim medom.

Izvor: www.coolinarika.com

Sastojci:

150 g banana; 150 g naranči; 250 g dinja; 200 g jabuka; 250 g krušaka; 250 g šljiva; 150 g grožđa; 5 žlica limunova soka; 1 Vanilin šećer Dolcela; 100 g pšeničnih klica; 3 žlice smeđeg šećera.

Priprema:

Banane i naranče ogulite, dinju očistite te narežite voće na manje dijelove. Operite i osušite jabuke, kruške, šljive i grožđe. Jabuke i kruške očistite od sjemenki i narežite. Šljivama izvadite koštice, narežite ih na četvrtine, a bobice grožđa prepolovite. Stavite sve voće u zdjelu, pospite vanilin šećerom i prelijte limunovim sokom. Pokrivenu zdjelu ostavite u hladnjaku najmanje sat vremena.

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

T	V	O	R	E	V	I	N	A	□	O	S	T	I
V	E	L	I	K	I	Č	E	T	V	R	T	A	K
O	L	I	V	I	N	□	S	I	R	□	A	L	O
R	I	V	A	R	O	L	Č	A	S	T	A	N	
A	K	E	□	I	D	O	L	A	T	R	I	J	A
C	A	R	A	□	O	T	O	N	A	□	R	A	□
□	S	A	T	E	L	I	T	I	□	P	A	□	K
V	U	□	E	L	□	S	T	O	L	□	T	I	P
E	B	O	L	A	□	T	I	P	O	□	□	□	O
L	O	G	A	N	□	□	□	□	O	V	□	□	□
I	T	O	N	□	□	C	O	R	I	□	□	□	□
K	A	T	A	R	□	V	R	U	Č	□	□	□	□
I	□	A	□	E	□	□	□	□	□	J	A	K	□
T	K	□	V	E	L	I	K	I	P	E	T	A	K
J	O	N	E	S	□	M	A	M	U	T	I	□	A
E	P	O	L	E	T	A	□	A	N	N	□	J	T
D	A	R	I	□	U	M	O	L	□	I	V	E	R
A	T	A	K	I	R	A	T	I	□	C	I	K	A
N	I	C	O	L	E	□	A	N	K	A	R	A	N

Nagrada: Vlasta Jambrak, Stuttgart

SINDELFINGEN

Križni put gradskim ulicama

Love je godine na Veliki petak upriličena procesija i križni put ulicama Sindelfingena. Ni loši vremenski uvjeti nisu omeli oko 800 vjernika da sudjeluju u pobožnosti s križem, noseći ga i razmišljajući. Pjevajući i moleći svjedočili su svoju vjeru u raspetog Krista. Na križnom se putu molilo na hrvatskom i njemačkom jeziku za mir u svijetu, za prestanak ratova, za miran suživot te posebno za mir na Kosovu, u Tibetu, Iraku i u Svetoj Zemlji. Promet ulicama Sindelfingena su regulirali djelatnici policije, a mnogi su mještani izlazili pred svoje kuće, na balkone i promatrali pobožnu povorku. Polazak je bio ispred crkve Presvetoga

Trojstva u kojoj je pri povratku održan obred Velikoga petka. Veliki drveni križ je u crkvu unio Slavko Jurić. Liturgiju Velikoga petka predvodio je voditelj Hrvatske katoličke zajednice Sindelfingen fra Marinko Vukman, a propovijedao je dr. fra Ante Akrap, profesor filozofije u Sinju i odgojitelj mladih franjevaca u Splitu. **Tekst i snimka: B. Žepić**

MÜNCHEN

Križni put naroda

Na Veliki petak, 21. ožujka, u središtu Münchena održan je Križni put naroda koji se već tradicionalno održava uz sudjelovanje katoličkih vjernika različitih na-

roda koji žive na području nadbiskupije München-Freising. Unatoč kišnom nevremenu, koje je u petak priepodne vladalo u glavnom bavarskom gradu, tisuće vjernika različitih nacionalnosti došlo je u zajedništvu sudjelovati u postajama Križnoga puta. Veliki broj hrvatskih vjernika predvođen voditeljem Hrvatske katoličke misije fra Tomislavom Dukićem, dušobrižnikom fra Lukom Livačkom i đakonom Matom Kutlešom sudjelovao je u ophodu koji je krenuo iz crkve sv. Mihaela preko pješačke zone u središtu Münchena prema crkvi sv. Petra. Križni put je predvodio kardinal u miru Friedrich Wetter uz sudjelovanje Wolfganga Hubera koji je u Münchenskoj nadbiskupiji zadužen za zajednice drugih materinskih jezika. Hrvatski vjernici su predvodili četvrtu postaju Križnog puta. Tekst i molitve četvrte postaje čitali su mladi Hrvati Ante i Nevenka Jeličić. Hrvatsku korizmenu pjesmu „Ja se ka-jem Bože mili“ otpjevao je Radovan Radas, član klape HKM Croatia. Križ četvrte postaje nosio je Florian Pavić, mladi student, aktivni član hrvatske zajednice, koji je ujedno i profesionalni prvak Europe u kickboksu.

Tekst i snimka: Andela Drmić

LUDWIGSBURG

Križ za Isusa

Na petu korizmenu nedjelju vjernički puk Hrvatske katoličke zajednice sv. Petra i Pavla u Ludwigsburgu ispunio je crkvu Presvetoga Trojstva na Marktplatzu. Te nedjelje misu su oblikovala djeca uz pomoć dviju mama: Monike Peter i Vere Jakšić. Na samome početku misnoga slavlja djevojčica Mathilda, a tek joj je sedam godina, poslužila se riječima Makovog zbornika i progovorila: „Na postajama Križnog puta sjećamo se kako je Isus iz ljubavi prema nama uzeo teški križ. Sjećamo se kako su ga sudili, mučili, čavlima pribijali... Nije lako razmišljati o tako strašnim stvarima. Ali mi znamo da Križni put ne završava u grobu!“ Nakon tih riječi polaznici crtačke škole pri Hrvatskoj katoličkoj zajednici sv. Petra i Pavla pokazali su postaje križnog puta što su ih nacrtali pod vodstvom voditeljice Maje Novosel. Slike su položili na veliku hrpu kamenja koje simbolizira pustinju. Misu je pjevao dječji zbor pod vodstvom orguljašice Ane Madunić. Djeca su također izvela legendu o maslini. Završnu riječ na kraju mise izrekao je dječak Lovre Pinjatela. Djeca su kroz sudjelovanje u svetoj misi pokazala svojim roditeljima i cijeloj zajednici da imaju srce.

A njihovo srce vidi se i u njihovim križnim postajama s kojima su se na kraju mise slikali zajedno sa župnikom fra Jozom Župićem. Postaje su crtali: Filip Kelava, Julia Cikojević, Marija Kolak, Mihael Kolak, Dominik Petričević, Matea Lozančić, Vanesa Cikojević, Melanie Pavlović, Franz Hinderer, Ivan Petričević, Andrija Jakšić i Milica Joskić. **Jozo Župić**

Snimila: Maja Novosel

*Pastoralne suradnice i suradnici na seminaru u
Schmerlenbachu, 4. – 6. ožujka 2008.*

